Jag är född i Krokebo

Dagbok Kina Missionär
Johan Alfred Rinell
1891-1903

I was born in Krokebo
Diary of China Missionary
Johan Alfred Rinell
1891-1903

Språk: Svenska
Language: Swedish

Scanned from a photocopy in 2014
By Lennart Holmquist

J. A. Rinell

J. A. Rinell

J. A. Rinell
Missionär,
Chefoo, China.

Lefnadsteckning.

Jag är född i Krokebo Rinna sn. af Österg. län d. 27 nov. 1866 af föräldrarne Joh. P. Jonsson och Greta Andersdotter hvilka äro ägare af nyssnämnda egendom.

Vi voro tillsammans fem syskon: 2 gossar och 3 flickor. Min br. August – född 1861 – hemkallades till hvilans land vid endast [illegible] ålder. Sedan sitt 18:e år var han kristen och var den förste i familjen som blef "läsare".

På den tiden var det i folkmedvetandet ingen heder att vara en kristen. Oaktadt detta dröjde det dock icke länge förr än äfven mina systrar och slutligen ock mina föräldrar blefvo dragna till Herren. Allra sist, såsom Paulus säger, blef ock jag fattad af Jesu kärlek.

Hade fastän ung, länge kändt mig dragen af Herren. Såsom jag ännu tror, var jag ock i mitt 13 a 14 år verkligen omvänd till Gud, men – ungdomens lusta! Affallet var icke aflägset. Ut i världen stod min[illegible]

Jag hade ingen lust för min faders [illegible]

landtbruket. En "lärd man" ville jag bli.
Men ack så svårt det var att få min käre dorlige faders samtycke, då det gällde att taga "läsvägen".

Ändtligen var löftet gifvit och jag kände mig genast litet lärdare. De första lektionerna, som skulle blifva grundläggande för "vetandet" togos af socknens dåvarande präst, Anton Eriksson, för hvilken jag året förut hade konfirmerats.

Under efterföljande sommar fick jag en informator fr. Wadstena elementarskola i hvilken äfven jag önskade vinna inträde på hösten. Framstegen i bokligt vetande förmärktes snart, men det andliga lifvet började redan nu att förtvinna.

Min tenteringsexamen i W. var tillfredsställande aflagd och inträde i denna läroverksade andra klassen beviljad. Läsningen bedrefs med flit och det fanns goda utsikter att redan följande hösttermin "hoppa" in i 4de kl.

Naturligtvis framsatte mina närmaste alls emellanåt spörsmålet: "Hvad skall du bli, när du blir stor"? men på den frågan gafs alltid undvikande svar. Saken var nämligen den, att jag hade föresatt mig att blifva antingen präst eller — löjtnant. Bägge dessa benämningar tilltalade mina aktningar men föräldrar och syskon föga.

Herrens tankar och vägar äro dock icke alltid våra. Han hade ämnat mig för något annat än hvad jag ursprungligen själf hade tänkt.

Sommaren 1883 hemkallades min äldste br. till odödlighetens land. Mina föräldrar behöfde mig då hemma vid egendomen. Som en lydig son, ansåg jag mig böra efterkomma deras vilja att komma hem. Härmed var både prästen och löjtnanten "aflifvad".

På hösten nyssnämnda år, fick jag genom Guds nåd göra allvar med det löfte, som gifvits min döende broder, att gifva hjärtat åt Gud för att sedermera möta den hemgångne i himmelen.

Den 30 Sept. – min andliga födelsedag – skall aldrig glömmas.

Mitt förtroende till "kyrkan" såsom en Guds församling och hennes [rätt] att behandla "sakramenten" m. m. har, uppriktigt sagt, aldrig varit stort. Hade jag förr, såsom fallet var t.ex. vid 12 års ålder, bland mina skolkamrater försvarat baptisternas åsikt i dopet o.s.v., gjorde jag det nu ännu mer.

Fastän alltsedan från barndomen öfvertygad om, att endast den troende bör döpas, uppskjöts dock dopet till d. 2 aug. 1884.

Nämnda dag nedsteg jag tillsammans med min näst äldsta syster, Mathilda, i sjön Långens bölja och genom dopet aflade den "goda bekännelsen inför många vittnen". Det var en salig dag. – Vi voro de första baptisterna i släkten.

Kort förut hade jag upptagit arbetet i min hänsofne broders s.skola i [illegible] missionshus. Intresset var ganska stort. Så en kort tid hade jag glädjen att se barnens antal växa från 24 st. till 60 à 70. Det visade sig då nödigt att dela skolan i klasser, hvilket, och skedde.

Efter knappt ett par års arbete i s.s. följde jag en länge närd önskan att äfven för de äldre predika Jesus Krist och honom korsfäst. Min första predikan hölls annandag pingst på Lilla Marken i Hogsta socken. Min text var 2 Kor. 5: 1-4.

På hösten efteråt antog jag kallelsen att blifva Rinna baptistförsamlings föreståndare. Arbetet i S.S. måste därför öfverlåtas till andra. Nu var äfven mitt ideal förverkligadt — jag var "präst" fastän det hade gått på genvägar.

Rinna församl. betjänades ungefär 2 år eller till mitt inträde i Betelseminariet höstterminen 18[illegible]

I nämnda läroverk studerade jag

i tre år tvarandes klasserna 2-4 ge-
nomgingos. Dessa år äro oväsdeliga
för mig och skola aldrig glömmas.
Vid sidan af studierna förenades
och predikoverksamhet. Ana Stock-
holms baptistförsamlingar såväl
som flera föreningar, af dessa [illegible]
"Hednavänner", blefvo mer eller mind-
re besökta. Till flera församlingar
i landsbygden företogos och stun-
dom rätt långa resor.
Under skolferierna betjänades Tim-
rå, Grytnäs, Alunda, Gefle, Up-
sala och Enköpings församlingar.
Öfver allt var Gud med. Synnerli-
gast i Gefle fingo vi bevittna [illegible]
omvändelse.
Efter slutade studier fick jag kal-
lelse att under sommarmånaderna tjäna
Svärdsjö församl. i Dalarne, hvilken
kallelse och antogs. Under sommartiden
hade jag många anbud till "pastorat"
och bland andra två utrikes: [illegible]
att blifva missionär E. Lunds medhjäl-

pare i Spanien och, så till pastors-
befattning i Fredrikshald, Norge.
Af de olika kallelserna kände
jag mig mest tilltalad af Fr.hald
och lofvade att komma dit.
I detta löfte förutskickades dock
den anmärkningen att min egentliga
önskningsmål var att utgå som mis-
sionär till hedningarne och att, om
tillfälle därtill erbjöds, församl. hade
att bereda sig på att få göra ombyte
på lärare.
Då församl. det aktadt önskade,
att jag skulle komma, anträddes re-
san dit i okt. 1891 och församlingen
mottog mig såsom en "Guds profet".
Herren bekände sig och till vårt
arbete på detta fält. Många syn-
dare bekände sig under tiden få fr-
id med Gud. På våren 1892 hade vi g-
lädjen att få döpa och i församl. upptaga
det 51:sta till större delen nyomvända
syskon.
Hade Herren varit med under det

första året, lämnade han oss icke helt det andra. Men då finge vi genom Guds nåd leda syndare till försonarens kors och icke så få upptogos i församlingen.

Vid året 1892 äro dessutom tvänne andra för mig mera betydelsefulla minnen förknippade. Den 8 okt. samma år ingick jag äktenskap med f.d. skollärarinnan Hedvig Jansson (född i Skyttorp, Uppland d. 12 okt. 1864) med hvilken jag redan ett år förut varit offentligen förlofvad.

I dec. samma år (1892) erhöll vi fr. "Kommittén för den utl. missionen" i Stockholm förfrågan om vi voro villiga att i Sv. Baptistsamfundets tjänst utgå som missionsfamilj till Kina.

Denna förfrågan var oväntad men icke mindre välkommen. Såväl min hustru som jag själf har från barndomen känt oss kallade till arbetet bland hedningarne.

Under skoltiden samtalade jag med såväl rektorn, Öfverste K. O. Broady, som pastor Wilh. Lindblom om mina tankar och min vilja i berörda sak, men tillfälle att utgå kunde icke då beredas. Nu var vägen öppnad.

Efter ömsesidigt samtal, bön och korrespodens med kommittén var vårt beslut fattadt. Med Esaias voro vi båda färdiga att säga: "Herre här är jag, sänd mig."

Detta beslut väckte, dock stor sorg i församl. för att icke tala om den sorg det väckte i våra respektiva föräldrahem. Dock, saken var Herrens. Det måste gå.

Den 3 juni 1893 presenterades vi tillsammans med f.d. skollärarinnan Anna Holtz för Sv. baptisternas konferens i Göteborg såsom tilltänkta missionärer för Kina.

Vår bön till Herren är, att han må utrusta oss med kraft, vishet

och nåd samt hjelpa oss att vinna många kineser för Guds rike. Ja, Herren göre oss trogna!

Fredrikshald i aug. 1893
J. A. Rinell

Kallelsen till Fr.hald.

Fredrikshald d. 11 sept. 1891.

Br. J. A. Rinell!
Guds frid!

På baptistförsamlingens i Fr.hald vägnar få vi härmed kalla br. Rinell till församlingens predikant med tillträde snarast möjligt och senast den 1ste okt. innevarande år med en årlig lön af 1.000 (Ett tusen) kr.

Tre månaders ömsesidig uppsägning.

I hopp om att br. Rinell emottager kallelsen teckna broderligen.

På församl:s vägnar

Ole Dahl. Fritz Törnros

Ett fult streck af rägia herrar.

Det norska baptistsamfundet er-
höll år 1892 1.000 doll. årligt un-
derstöd af sina trosfränder i Ame-
rika. Dessa pengar förvaltades af
en sex-mannakommitté (3 norske
män boende i Norge och 3 i Ameri)
Denna kommitté tillsatt af ameri-
kanarne, behagade, att vid utde-
landet af nämnda pengar förbigå
Fr.halds församl. därför att den hade
svensk predikant. Detta beslut,
hvilket fattades af den i Amerika
boende kommitté-afdelningen,
väckte ganska stor ovilja särskildt
i församl. i Fr.hald. Församl. fruktade,
att kommitténs handlingssätt
skulle beröfva den sin predikant.
För att emellertid förekomma detta
fattade församl. följande re-

Resolution.

"Resolusjon. — Menigheden
udtaler med hensyn til under-
stöttelsen fra America, at den
på de af comiteen opstillede
vilkår ikke kan modtage
samme, og er for altid villig
til at afstå fra den, om dens
modtagelse skal afhange
af vor elskede br. Rinells fje-
nelse. Samtidig indgår me-
nigheden med bön till br. R.
om, at han fremdeles må
stanse iblandt os som for-
stander og at han intet som
helst hensyn må tage til
den amerikanske understöt-
telse, idet menigheden ud-
taler det håb, at Gud skal
vide at give os alt vi behö-
ver af timmelige midler også
för fremtiden, og den tro
at br. R. er den br. Herren
vil have iblandt os som sin
tjener.

Må Herren give nåde
til at br. R. länge måtte få

virke iblandt os til Herrens ære og menighedens opbyggelse.

Resolusjonen blev enstemmig vedtaget ved at menigheten reiste sig, og blev det beslutttet at tilstille b. R. afskrift af samme.

Fredrikshald d. 19/2-93.

På menighedens vegne

Ole Dahl

Sekretær."

Kallelse att blifva Kinamissionär.

Den 9de dec. 1892, erhöllo vi från "Kommittén för missionen utom landet" genom dess sekreterare pastor Lindblom i Stockholm kallelse att utgå som missionsfamilj till Kina. Vi stodo till en början mycket frågande. Många hinder tycktes just då ställa sig i vägen. Vi hade nyss satt bo; skulle detta trefliga lilla hem så snart skingras? Vi voro älskade af församlingen och många skulle säkert ha velat bära oss på händerna, om de hade kunnat. De ansågo oss med ett ord sagdt nästan oumbärliga för verksamhetens bestånd och utveckling. Månne man icke under sådana förhållanden kunde mera skada än gagna Guds sak?

Hvad skulle våra kära gamla föräldrar säga härom? Skulle vi

icke härigenom sänka dem med grå sorg och grå hår i en förtidig graf. Och hvad skulle det slutligen blifva af oss själfva? Dessa och dylika frågor trängde sig helt ofrivilligt inpå oss.

Efter att innerligt ha framlagt saken för Gud, fingo vi nåd att följa vår från barndomen kända maning och beslutade oss för, att gifva oss åt Gud och arbetet för hedningarnes frälsning.— Vårt svar på kallelsen blef alltså ja.

Uppsägning.

Till Fr.halds baptistförs.

Käre bröder och systrar!
Guds frid!

Vår Herre Jesus Kr. lärde fordom sina lärjungar att bedja skördens Herre, att han skulle sända arbetare till sin myckna skörd. Och vi ha mer än en gång bedit Gud härom. Hoppas att mina vänner ej blifva öfverraskade, då jag nu vill berätta att Gud har hört sin församlings bön också i detta afseendet.

Församl. har sedan en lång tid tillbaka vetat, att jag och min hustru ha trott oss vara kallade af Herren till missionsarbetet ibland hedningarne. Den har ock haft kännedom om, att vi under den senare tiden haft kallelse f. det

Sv. baptistsamfundet att i dess tjänst
utgå som missionsfamilj till Kina.
Efter långt begrundande och många
böner ha vi ock beslutat att an-
taga kallelsen.

Då vi i likhet med öfriga dödlige
äro bundna till tid och rum, föl-
jer naturligtvis häraf att vi ej kun-
na vara i Kina och Norge på en
och samma gång, hvadan jag i
all broderlighet härmed nödgas
uppsäga min befattning som
Fredrikshalds baptistförsaml:s
förestandare räknadt från och
med d. 1ste oktob. innevarande år.

Att Gud skall gifva församl.
en man efter sitt sinne, som med
framgång fortsätter arbetet på
denna plats, är vår innerliga bön.
Vårt hopp är att Gud, sitt löfte
troget, skall gifva mer än hvad
vi förstå att bedja om.

Vi våga slutligen hoppas, att
i fortsättningen få vara inne-
slutna i våra vänners oförändrade
kärlek och trogna förböner på
samma gång vi vilja försäkra E-
der om, ett stort rum och ett o-
förgätligt minne i våra egna
hjärtan.

Nedbedjande Guds välsignelse
~~med och välsignelse~~ välbehag öf-
ver församl. och dess verksamhet,
tecknar med broderlig kärlek
och fridshälsning.

Fr:hald d. 8 apr. 1893

J.A. Rinell

Konferensen i Göteborg 1893.

Den 2-5 juni hade sv. baptistkonf. konferens i G. På denna konferens presenterades vi tillsammans med fröken Anna Holtz som missionärskandidater för Kina. Konferensen var allt igenom god. För oss var den särdeles minnesvärd.

Gud, helga dina tjänare !

På rundresa.

Under aug. månad hade under, genom församlingens välvilja, förmånen att få göra en rundresa genom södra Sverige. Många af Sveriges städer jämte den danska hufvudstaden besöktes.

De viktigaste minnen från denna resa äro antecknade i Vecko-Posten no: 35 för 1893 under rubriken: "På rundresebiljett". –

Vännerna, hvilka träffades visade mig mycken välvilja. De syntes i allmänhet vara ganska intresserade för missionen. Gud välsigne dem!

Afskedet i Fr. hald.

Den 1:sta okt. var vår sista dag i F. På kvällen nämda dag var afskedsfest anordnad för oss i "Tabernaklet". Huset var öfverfullt. Församl:s medälste br. Dahl talade mycket sympatiskt angående stundens betydelse och under. talade öfver texten: "I ären dyrt köpte" (Predikan finnes i sammandrag införd i W.P. no: 41, 1893 under rubriken: "Det stora köpet") Stämningen under aftonen var vemodig. Allmän gråt. – Må Gud rikligen välsigna den kära församl.!

Resan till Sverige.

På natten d. 2 oktober företogs resan till S. Flora af församlingens medlemmar jämte andra vänner vore med till stationen för att säga sitt sista afsked. Skilsmessan var inne. Tåget sattes i rörelse. Farväl - - -! Gud välsigne Eder syskon!

Målet med resan till Sverige var att besöka åtskilliga församlingar för att bilda ömsesidiga bekantskaper samt försöka intressera vännerna för den yttre missionen. Utom detta ville vi ock besöka våra släktingar.

Det första afskedet från släktingar gälde en svåger och svägerska i Karlstad med deras tvenne söner Erik och Birger. — Herren hjälpe dem!

Sista besöket i Krokebo i Rinna

Rinna S:n är för mig en oförgätlig plats. Många, många minnen äro förknippade med den. Min barndoms lyckliga dagar ha så att säga både begynt och slutat där.

Vi kommo till Rinna torsdagen d. 12 oktob. och reste därifrån onsdagen d. 18. Predikade hos min syster och svåger i Jordsfälle samt höll missionsföredrag i Gärdslösa missionshus samt till sist (sista aftonen) predikan i Kr...

Öfver allt strömmade stora skaror för att höra och Guds ande kändes nära. Hjälpe Herren, att dessa sista sädeskorn måtte gifva en riklig skörd för Guds rike!

Den 18 var vår sista dag i föräldrahemmet i Krokebo. Vi motsago afskedsstunden med en viss fruktan, men Herren, som hör de sinas böner, styrkte och hjälpte både oss och de våra. Visserligen var afskedet bittert, men hoppet: "återseendet" [illegible] hvar lugsvalade mäktigt våra hjärtan.

När skola vi emellertid härnäst komma till Rima? Under hvilka förhållanden? Dessa och tusenden andra frågor uppstiga helt ofrivilligt ur hjärtat vid ett dylikt tillfälle, men blott framtiden kan besvara dem. Fall då, min själ, i Herrens hand och låt Gud sörja både för dig och dina kära! - Herre, lär oss så lefva och vandra, att vi för evigt må återfå hvarandra i vårt himmelska hem!

Sista besöket i Skyttorp.

Skyttorp, Upsala län, är min hustrus barndoms och föräldrahem. Vi stannade där nära åtta dagar. Hölls ett möte äfven där. Nyfikenheten att få se- och höra "skyttorpsamerikanen" hade lockat ut mycket folk. Jag talade öfver: "Kristus vid de tillslutna dörren." (Upp. 3:20) Utan tvifvel var den välsignade [illegible] sen tillstädes och klappade på många hjärtedörrar. - O, ärones konung, att du finge komma in och hålla nattvard med själarna!

Den 28:de oktober var vår sista dag i S. Det kändes ganska slitande att säga farväl. Detta så mycket mer, som ingen af dem för närvarande tillhör Herren. - Himmelsk Fader, fräls, fräls dem alla! Låt oss få mötas igen - mötas hos dig!

Sista veckan i Stockholm.

Vår sista vecka i Sverige tillbringades i Stockholm. Kommittén "för missionen utom landet" hade beslutat att undert. skulle predika åtminstone en gång i hvarje baptistkyrka i hufvudstaden. Början gjordes i Betelkapellet söndagsförmiddagen d. 19:de okt. samt därefter "laget rundt." Öfver allt visad stor kärlek och deltagande både af pastorerna och församlingarna

Måndagen d. 6 nov. 1893

skall säkert aldrig glömmas. Det var då vi formligt afskildes för arbetet" ibland hedningarne. Denna högtidlighet försiggick inför många vittnen i Betelkapellet, Stockholm. Stadens samtliga baptistpastorer jämte ett ansenligt antal ~~af~~ deras församlingsmedlemmar voro tillstädes. Pastor Lindblom ledde förhandlingarne. Före det ovanliga afskiljandet höllo min hustru, och jag ett kortare tal. Jag tror att jag sade ungefär följande:

"Att sedan jag kom in i kapellet i afton, har den heliga författarens ord då han säger: Detta är den dag som Herren gör, låtom oss på den glädjas," föresväfvat och upptagit mitt hjärtas tankar.

Min såväl som min hustrus ~~barn~~doms- och älsklingsplan, ~~[illegible]~~ nämligen att gifva Jesu Kristi vittnen få utgå till hedningarne, synes nu blifva en verklighet.

Jag minns, då jag för 3 à 4 år sedan satt ned i detta kapell vid ett tillfälle sådant som detta, då en broder, hvilken stod mig ganska nära, afskiljdes för arbetet ibland hedningarne. Jag gladdes visserligen med dem som voro glada, men mitt hjärta grät och min ande suckade: "Herre, och att ock jag vore så lycklig, så att jag inför hedningarne finge förkunna Kristi evangelium." Denna dag synes mig vara ganska nära och jag kan icke annat än glädjas och tacka Gud.

Min glädje blandas dock i afton med en viss fruktan. Denna fruktan är dock icke så mycket förorsakad af räddhågan för att möjligen få "kläda blodig skjorta" utan fast mer det, att jag möjligen icke skall kunna motsvara som

fundets förhoppningar att såsom deras tjä-
nare på ett värdigt sätt representera Guds
sak ibland hedningarne.

Under denna svaghetskänsla är det
oss dock en glädje att veta, att vi
härhemma ha så många verkliga mis-
sionsvänner, hvilka vilja hålla oss un-
der armarne, understödja och bed-
ja Gud för oss. Vi ha under våra
resor här och där i landet fått
rika bevis därför och denna fest
i afton är ett nytt bevis ~~härför~~.
Den skall länge lefva som ett ker
~~samt~~ minne i våra hjärtan.

Måtte emellertid den kärlek och
entusiasm för missionen och dess
Herre som uppglöder i hjärtats altare aldrig förminskas ~~i edra~~
~~hjärtan~~. Vi behöfva den i fortsätt-
ningen.

Tänken på, att vi äro männi-
skor, svaga och hjälpbehöfvande
stackare, urståndsatta att reda ~~oss~~
själfva. Låtom oss därför få ~~ett~~
rum i edra ~~hjärtan~~ i ~~edert~~ kri-

liga deltagande, i eder kärlek
och framför allt i edra trogna och
innerliga förböner.

Veten att det arbete vi gå att
upptaga är lika mycket edert
som vårt. "Jag vill stiga ned i
guldgrufvan", sade William Carey,
men I måsten hålla i repet."
Så bören ock I göra.

Blifven icke oroliga, om en
och annan af Herrens stridsmän
stupat på slagfältet. Kommen ihåg
den kända satsen: "Missionä-
rernas eller martyrernas blod
är kyrkans utsäde". Från de-
ras blod skall en skörd uppväxa
som skälfver såsom skogen på
Libanon. Om en faller, så
sänden många i hans ställe.

Vårt arbete är gemensamt,
men är arbetet gemensamt, så
måste ock frukten, skörden, bli-
va gemensam och vi skola på
~~skördens dag~~ tillsammans glä-

8

jas, då vi få komma med jubel
och bära våra kärfvar. Göre
Herren oss trogna Gud och
trogna i arbetet att vi må få
många kärfvar med oss hem."

Efter att min hustru därpå hade sagt
några ord fingo vi böja knä och ge-
nom händers påläggning afskiljas
för det blifvande arbetet. Pastor Hed-
berg ledde i bön och därefter höllo
flera bröder korta och ~~uppbyggliga~~ uppmuntrande tal
till missionärerna. Min f.d. gamle och
älskvärde lärare magister A. Drake
lämnade följande tänkespråk: "Så
stärk dig nu min son i den nåd
som är i Kristus Jesus." - - - Festen
som nu endast är ett minne, är
dock ett kärt sådant.

Följande dags eftermid. anträd-
des resan ~~till~~ öfver Göteborg till

London.

I L. hade vi ingen bekant, om vi un-
dantaga vår blifvande medarbeterska
Anna Holtz. Till ~~dess~~ ~~[illegible]~~ kunna
förskaffa oss ett tillfälligt hem hos
mrs Bond, Tremlett Grove, bodde vi i
"The Scandinavian Sailors Home" och
hade det så bra som sjömän gärna kan
ha. Hemmets föreståndarinna Mrs
Welin bevisade oss föröfrigt mycken
hjälpsamhet och kärlek under vår
vistelse i London. Hon har ett vik-
tigt arbete bland sjömännen. Underst[ö]d-
des och kraftigt af den varmhjärtade
sjömansmissionären Julius Ljunggren.
Herren välsigne dem och arbetet.

Af Mrs Bond fingo vi undervisning
i engelska språket. Hon är en ifrig mis-
sionsvän och många missionärer ha haft
god tjänst af henne. Som sin särskild[a]
mission har hon b.a. tagit som sin uppgift att genom
bref och tidningar uppmuntra missi-
onärerna på fältet. Denna mission, om
den till en början kan synas ringa
~~och~~ oansenlig skall dock icke blifva
~~utan~~ frukt.

~~Hvar~~ vår vistelse i England var myc-
ket kort (~~[illegible]~~ öfver 3 månader) blef-

vänkretsen där ganska liten. Gjorde dock bekantskap med flera vänner hvilkas bekantskap sent skall glömmas. Gud välsigne dem alla!

(mars 2-apr. 12) Uppbrottet fr. London

egde rum d. 2 mars 1894. Det var en kall och solig dag. Den stora oceanångaren "Victoria" lossade ankar vid half 4 tiden på e.m. Snart sades London med dess vimer farväl och af bar det mot Kina. Gud, göre du vår resa lyckosam!

~~K~~ Ombord på V. äro vi omkring 300 personer. Vårt lilla "missionssällskap", som består af en skotsk familj - D. Kay, en tysk fröken Kumm, en skotsk, Bessie C. Maclay, samt J.d. apotekare Hugo Linder fr. Jönköping och vår blifvande ~~medarbeter~~ ska Anna Holtz och vi båda, ha det ganska trefligt och uppbyggligt ombord. Vi äro glada att kunna räkna dem alla som våra personliga vänner. Gud välsigne [illegible]!

Mr. Kay med familj har varit i Kina förut. Miss Maclay ämnar sig till Singapore. Br. Linder tillhör den Svenska afdelningen af C.I.M. Ingen mer än vi tre är baptist.

Vårt flytande hem

ångar mot södern. I dag d. 6 hafva vi passerat Gibraltar. I kvällsskymningen kunde vi på afstånd se det världsberyktade fästningsberget. "Nyckeln till Medelhafvet", som egas af den engelska stormakten. Vår stolta "Victoria" saluterade, men ingen annan än en rad mindre båtar tycktes skänka oss någon uppmärksamhet. Dessa voro dock så mycket ifrigare att bevisa sin ära, i det de riktigt kämpade med hvarandra, alla önskande att få taga passagerare och resgods om bord för att sedan föra det i land. Det hela erbjöd en riktigt löjlig syn. Människor äro sig lika i [illegible] då det gäller att

kära fingar.

D. 7–8.

Mellan tvänne världsdelar

Fantasien är att emellanåt en ypperlig artist isynnerhet då det gäller att måla "luftslott". Det händer, dock ibland att äfven fantasibilder kunna motsvara verkligheten. Nog mins jag den tiden, då jag drömde om, att vara på gränsen af dessa tvänne världsdelar Europa å ena sidan och Afrika å den andra. Nu har detta blifvit en verklighet. Ifrån vår "Victoria" kunna vi t.o.m. utan kikare se de majestätiska bergen med sina snöbetäckta hjässa höja sig å båda sidor af Medelhafvet.

Ö, du stolta Europa, som äfven förunnat mitt kära lilla fosterland ett litet hörn af din mantel, att fridsfursten finge betäcka dig med sina fjädrar och afvända synd och, orättfärdighet ifrån dina gränser! Gud, välsigna Nordlanden!

Du "svarta världsdel", där och jag en tid hoppades få lefva, verka och kanske dö, hvad skall jag säga om dig!? Min svarte broder, Herren har behagat att sända mig till ett annat folk, kanske därför, att han önskade sända en bättre till dig. Jag vill då bära denna och dig på mina bönearmar och bedja Gud, att han i försonarens blod må få rena Afrikas svarta söner, att deras hjärtan må glänsa hvitare, än den eviga snön jag nyss såg glittra i solljuset på bergens toppar. — Gud, din högra hand kan all ting förvandla, omskapa Afrika att dess folk må blomstra såsom en Herrens örtagård!

D. 8 på aftonen.

Just som jag var färdig att nedlägga pennan, kom Mr. Kay's gosse med tårfyllda ögon och ropade:

"I have lost baby"!

Han jämte hans 5 åriga syster hade af föräldrarne satts att eftersöka den lille tvååriga brodern, men nu hade de som sagt förlorat honom. Sorgeposten spred sig som en löpeld och i ett nu voro både föräldrarne, syskonen och många andra ifrigt letande. Snart hvilade åter den lille uppskrämde, gråtande stackarn i föräldrarnes armar. Allas tårar bo voro snart bortorkade och man gladdes gemensamt öfver att den förlorade var återfunnen.

Hvilken skön lexa denna händelse gaf oss som äro [illegible] sig att söka reda på [illegible] na och förlorade syndare. Hjälpe Herren oss att, såsom Steg[illegible] förde den lille gossen till hans föräldrar, leda våra medmänniskor hin Frälsaren! "Sammalunda blifver det glädje i himmelen öfver en syndare som sig bättrar."

D. 9.

Har i dag sett

Malta.

Vi landsteg da där på kvällen. Det var både löjligt och förargligt att se och höra de många båtkarlarne, hvilka alla ville föra oss öfver i sina båtar, men hvilka sedan voro nästan omöjliga att förnöja då det gällde betalningen. Att gick dock väl till slut och vi fingo, fastän endast i gasljuset, se den historiska stadens sevärdheter. Med en [illegible] goda apelsiner fingo [illegible] en intressant "luck" å [illegible] till vår "Victoria" och

nattens hvilar ka~~ndie~~ ~~men~~ ~~möjligt~~ ljufvare än någonsin förr.

D. 10.

Det nya, som har tett sig för vårt skådelystna öga i dag, har i hufvudsak inskränkt sig till berget

Etna

hvars snöbetäckta hjässa och rykande topp ganska klart kunde urskiljas genom kikaren. Berget ~~kunde~~ motsvarade fullkomligt de teckningar och beskrifningar våra svenska böcker gifva. Det erbjuder en storartad anblick.

Det är lördag. En vecka är åter ändad - vår första vecka på sjön. O, hvad tiden går fort! Herre, lär oss att använda den väl!

Den ~~förste~~ förgågna veckan har varit rik på välsignelser och många ~~in~~ ~~inen~~ för tacksamhet till Gud ha verkligen förefunnits. ~~Resan~~ har i allo varit treflig och lyckosam. Af de 16 sista resorna ångaren har gjort, säges denna vara, hvad väder och vind angår, den bästa. Gud har gifvit oss flera vänner, bland andra tvenne baptistbröder, hvilka i likhet med oss äro på väg till Kina för att verka Herrens verk. Våra gemensamma andaktsstunder hafva varit rikt välsignade af Gud. Några nya vänner ha förökat vårt lilla sällskap vid bibelläsningen. Fienderna äro icke heller ovissamma. Deras antal är dessvärre ganska stort. O Gud, att du finge frälsa någon ja, några af dem!

En söndag i Brindisi.

Söndagen d. 11 tillbringades i Brindisi. Första söndag var folket ofin~~respektanal~~ hvarjehanda arbete

och marknadstorget ~~[illegible]~~ af köpare och säljare.

Kyrkan var ovanligt fåtaligt besökt. Då vi voro där var det endast ett dussin simpelt klädda kvinnor samlade till gudstjänst. Af de få stolar, som funnos där, syntes de icke vara vanda vid mycket folk. "Andakten" tycktes vara den minsta onöjlig... Det hela föreföll som en tom form. Måtte Herren få hjälpa de stackars katolikerna!

En titt gjordes äfven till lasarettet. De sjuka syntes vårdas ganska väl, men de katolska talismanerna, "krucifixen" o.d. måste naturligtvis äfven där ha hedersplatsen. Efter att ha suckat till Gud för dessa i dubbel mening blyga stackare drogo vi oss tillbaka för att utanför staden hafva en stund andlig vederkvickelse.

Våra sånger lockade snart en hop nyfikna personer ~~till samman~~ omkring oss. De sågo ovanligt intresserade ut. Vi kommo dock snart underfund med att de intresserade sig mer för våra personer och släktskapsförhållanden, än för de andliga tingen. Ströskrifterna, som erbjödos dem, mottogos dock med största begärlighet. Välsigne Gud läsandet däraf!

På kvällen afhördes en engelsk predikant. Hs. grundtankarne voro: 1/ Se tillbaka på det stora försoningsverket. 2/ Se uppåt efter kraft. 3/ Se framåt mot målet.

Efter att några af vårt ressällskap hade räddat en själfmordskandidat från att drunkna var vår söndag i B. slut och vi gå till hvila, för att följande morgon

uppvaknat för — ~~stadsllafvande~~ bölja.

D. 13.

När ondskan regerar.

Att gudlösheten var stor ombord har icke varit en hemlighet. Man skulle dock knappast vela tro att fiendskapen till Gud och hans folk skull så öppet framträda som fallet varit. Det borde varit nog att en del af "passagerare-dreggen" uppfört sig mindre passande gent emot dem ombord, som bekänna Jesu namn men så har ingalunda varit fallet. Våra morgonandakts-stunder ha en gång förut antastats och vi ha förhindrats att sjunga i salongen; i dag ha vi därtill blifvit förhindrade att samlas till bön och bibelläsning där. Vi ha dock blifvit tillåtna att samlas ned i en liten ~~salong~~ å det ~~andra~~ ...

~~kat.~~ ~~Antagligen~~ känna sig kortspelarne m. fl. andra fördömda i vår närhet och af vårt förehafvande, så att de vilja ha oss på en plats där de skola slippa att få se oss.

"Hvarför larma hedningarna och tänka folken fåfänglighet ----- rådsla imot Herren --. Han, som sitter i himmelen ler ---." — Herre gif oss det sinnet, som var hos Jesus Krist att älska — älska fienderna!

D. 14.

Har haft vårt bönemöte och vår bibelläsning å vår "nya lokal". Gud, som icke är bunden till tid och rum, gaf oss en härlig stund med hvarandra. Vår vän och broder, Rev. R. B. de Wolf, som ledde bibelläsningen uttryckte sin glädje ~~öfver~~ att också vi aktades värdiga att lida något för Jesu skull och ~~...~~ att ännu ...

behöfde vi icke ~~våra~~ ~~[illegible]~~ förfäder sluta oss inom lästa dörrar. Förmodade att vår uthållighet icke mindre skulle blifva; deras skam.

Rev. Wolf är en varmhjärtad och jag vågar koppa en sann kristen man. Han tillhör den engelska högkyrkan och är på väg till Australien för att besöka en del missionsstationer.

På eftermiddagen kommo vi till

Portsaid.

Det blef oss en förunnadt att landstiga på egyptiens historiska mark. Med hvilka känslor! ----

Först besöktes "Strengers Rest" (Sjömanshemmet) där Mr Lock är anställd som arbetare. Därnäst besöktes en annan missionsarbetare nämligen Mr Toll, hvilken söker arbeta dels ibland sjömän ~~[illegible]~~ ~~dels ibland~~ folket i öfrigt. Han berättade själf att han kunde tala 7 olika språk. Huru förvånade blefvo vi icke, då vi fingo höra att han var vår egen landsman. I hans hem hade vi en stunds bönemöte. Men tiden var kort. Vi måste skynda.

Sågo en del af stadens sevärdheter, dock ganska litet. Samhället förefoll mig vara ~~ganska~~ stort. Babels förbistring ~~[illegible]~~ syntes ~~[illegible]~~ af om ~~[illegible]~~ här. Det sades oss att 12 à 13 olika språk talades. Att arbeta på en sådan plats är ingalunda det lätta. Herran hjälpe sina tjänare!

Suez-kanalen passerades litet efter. Dess bredd torde motsvara Klarälfvens. På båda sidorna ~~[illegible]~~ funnos endast ofruktbara kala sandhedar. Enformigheten är ~~[illegible]~~ Skeppet måste passera ~~[illegible]~~ 16 timmar åtg

för själfva ~~handen~~ [illegible]

D. 15.

En ny dag och ny nåd.
En strålande och klar himmel.
Hittills ingen hetta. Fortfarande
sand och berg. Hvad man
ser åt Afrika eller ~~Afr~~ Asien
— samma, samma syn.

Huru underligt att vara "inklämd" mellan dessa båda i dubbel mening svarta världsdelar! Gud, se till dess behof!

Ett roligt äfventyr.

Bland passagerarne befinner sig en engelsk artist. Han är naturligtvis intresserad af att taga och på papperet bevara omtyckta vyer under resan. Intet ondt anande, klättrade han upp på riggen för att erhålla en bättre utsikt. Vår gomme artist hade ~~[illegible]~~ icke kommit många ~~[illegible]~~ [illegible]

~~[illegible]~~ upptäcktes af de till besättningen hörande ~~singaleserna~~ hinduiska, hvilka som en bisvärm följde efter honom, togo fast honom och bundo honom till händer och fötter med linor och fisknätdukar.

Passagerarne, som trodde att det hela var endast ett roligt upptåg af våra "svarta bröder" skrattade och applåderade, det värsta de orkade. Den "bundne fången" däremot arbetade bäst han förmådde, för att ~~han skulle~~ komma ifrån den allt annat än trefliga situation däruppe i tågen.

Den utsträckta "grodgestalten" lyckades verkligen att komma lös. Men hvad nu då? Jo, de ~~singaleserna~~ hinduerna kamma sparkande med andan i halsen "bärande" nya och bättre rep. Och [illegible] ~~tagen~~, och den stackars

~~[illegible]~~ la. Lösgör sig nu, den som kan!

Man började nu att [illegible] situationen. Den var svårare än man hade tänkt. Den [illegible] af passagerarne som klättrar upp i riggen, är nämligen underkastad 10 ~~eng.~~ sh:s (= 9 kr.) böter. Fången skulle därför behållas i sitt luft-fängelse till dess att han "hade betalat den yttersta skärfven".

Nu byttes om roll. Man erbjöd (Fången) 1 skilling, men detta var naturligtvis för litet. Engelsmännen kände sig emellertid högeligen förnärmade, att en svart man skulle binda deras stolta söner. Nu funno de på råd. Två unga gossar de anförde [illegible] och bunde honom fast i riggen på ungefär samma sätt som han förut hade bundit artisten. Han [illegible]

~~[illegible]~~ förskräckt för hela tiestallningen och uppmjukad till sitt hjärta lofvade han "brottslingen" frihet genom att själf köpa friheten. Så fick den katastrofen en lycklig och för båda parterna tillfredsställande lösning. Det tråkiga är dock att [illegible]

En titt genom kikaren.

Hela Suez-kanalen är passerad. Vi befinna oss ~~vid dess~~ där den utmynnar i Röda hafvet. Här säges Moses brunn vara belägen. Våra outtröttliga fång-hästar ville icke tillåta sig en-gång hvila. Skulle vi därför stiga utaf, så blefve vi kvarlåtna utan en "kvarlåtenskap". Vi [illegible] därför att "hänga med" och nöja oss med att se den historiska platsen genom kikaren. Där borta på stranden [illegible] mynningen och på [illegible]

~~på~~ stort bruningar- ~~[illegible]~~
på den eljest ofruktbara flyg-
sandsheden växa en grupp
palmer, där säges Moses brunn
vara belägen. En underlig
naturens daning! — Utom
palmerna finnes och på rum-
[illegible]platts några små arabbyg-
dar, och kamelerna kunde äf-
ven tydligt urskiljas.

Litet senare passerades
naturligtvis den del af Röd
hafvet, som genom Guds sär-
skilda underverk beredde
till en torr väg för Israels
tallösa skaror.

Hvilken bibelälskande re-
sande kan passera dessa min-
nesvärda platser utan att på-
minna sig den heliga histo-
rien, ~~på bibelns blad huru~~
Gud genom stark och mäktig
arm förde sitt folk fordom
på vägar som han själf ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ stigar hvilka dittills icke bli-
vit beträdda — förde det till det
land, som han själf hade beredt
och utlofvat. För min egen del
har den underbara historien stått
mer än vanligt lefvande för sin-
net och Herrens ord till Moses:

"Speak to the children of Is-
rael, that they go forward"
and
"The Lord shall fight for
you, and ye shall hold your
peace" (2 M. 14: 14,15)

ha ringt i mina öron såsom
hade de talats uteslutande till
mig. — Ja, Herre, hjälp mig att
taga dessa ord till mitt motto!

— D. 17.

En vecka är åter slutad.
Genom Herrens nåd äro vi alla
bevarade. Intet [illegible] godt har fat-
tat. Herren är god — värd
att älska och tjäna.

D. 18.

En gudtjänst på Röda hafvet.

Förmidd.

Det är söndag. Enligt sedvana skall man gå till kyrkan. Rev. Wolf predikar i 1:sta salongen. kl. 11 f.m. Fastän jag icke är någon gynnare af de många formna gudaktighetsöfningarne, skall jag likväl gå, se och höra.

Efterm.

Gudtjänsten är öfver. Prediken var ganska god. Pastorn talade om resan öfver lifvets ocean och framhöll bl.a. resans mål nödvändigheten af att ha den rätte lotsen ombord och att noga studera (flitigt) sjökortet.

O, att alla tillgodogjorde sig Sanningen!

D. 19.

Aden

Är nu lyckligt komna öfver Röda hafvet. I likhet med Moses och Israels barn kände vi oss manade att sjunga (säga): "Jag vill sjunga Herranom, ty han är hög och härlig." (2 Mos. 15:)

För att åtminstone kunna säga att vi hade trampat på arabisk jord landsteg vi i Aden. Platsen med sina höga berg och sandkullar erbjuder just icke så mycket af intresse att skåda. Vi besökte postkontoret en katolsk kyrka och några handelsbutiker; det senare mest för att få se litet af folklifvet. De svarta och halfnakna araberna voro till utseendet icke olika H. M. Stanleys beskrifning på d

arabiske slafjägarne i Kongo.
Vi kommo emellertid "helskinnade" ifrån dem. – Att köpa något af dem, isynnerhet frukter, var dock lönlöst. Det de i de förut passerade hamnarna t. ex. sålde en dussin apelsiner för 1/4 penz begärde de här lika mycket för en enda. Detta torde dock mycket bero på samhällets ofruktbarhet. – I vattnet och båtarna tycktes vara arab-pojkarnes rätta element. Om man t. ex. kastade en 10-öring i vattnet kunde man vara säker på att detta "hafsdjur" på "ögonblicket högg den. Öfning ger färdighet.

Påsktankar på hafvet.

Närmast Golgata finnes för mitt sinne ingen kärare plats än Getsemane. Du bevingade själsdufva, flyg öfver djupen och höjderna till den minnesvärda örtagården. Vaka en stund med Jesus!

Golgata, skådeplatsen för min fullkomliga och eviga seger, jag älskar dig. I skuggan af ditt kors vill jag lefva — där vill jag ock dö.

Graf och dödsrike, hvarför uppspärrar du din hungriga gap emot mig? Vet du icke, att du är besegrad? – O, jubla mitt hjärta, döden är uppslukad i seger. "Du död, hvar är din udd; du dödsrike, hvar är din seger"?

Dyre, dyre blodsbrudgumme, jag faller tillbedjande ned för din fot. Hvem skulle jag tjäna om icke dig? Med glädje vill jag skynda åstad [illegible] [illegible] blodbestänkta Jesus. [illegible]ra gå mig trogen! —

Påskdagen d. 29/3. [illegible]

Underligt att på uppståndelsemorgonen vara stadd på resa så långt skild från fosterbygd, släktingar och vänner. Den uppståndne är dock med och hälsar sin "Frid vare eder"! Jubla mitt hjärta!

Litet senare.

Framme vid den af tusental blommor och träd väldoftande.

Colombo.

Hvilket vackert sceneri! Hvem kan beskrifva dess skönhet! Det förlorade paradiset är återvunnet. Nej, synden, synden är ännu kvar. Intet paradis på jorden.

I Colombo fingo vi säga farväl till "Victoria" och stiga ombord på "Surat". Farväl "Victoria"! Farväl, farväl! Tack för allt! — Gud skydda och välsigna oss i vårt nya hem.

D. 30

Guds godhet varar. Vi ha hälsa och krafter. Trifvas godt i vårt nya hem. Herren har fogat det så att de flesta af 2dra klassens passagerare äro missionärer. Ha f.o.m. kaptenens löfte att ha daglig bibelläsning med sång om bord. Ha haft goda möten. Guds trofasta hand kan all ting förvandla. Min själ lofva Herren!

D. 31.

En månad på hafvet. Tiden hastar. Målet torde i dubbel bemärkelse vara mycket nära. Herre hjälp oss att använda vår tid väl! Emellertid: Tack Gud för din godhet

D. 1 April.

En ny dag, en ny månad — Gud låt hela månaden blifva en sabbatsdag såsom den första dagen i månaden är det!

På aftonen.

„Jag är baptist."

Med anledning af att vi i Singapor hade att säga farväl till våra missionärsyskon Mr. Robert Watt, J. F. Chapman, T. Eldridge, J. T. Smith och Miss Maclag, hade vännerna anordnat "brödbrytelse". Vi blefvo naturligtvis äfven inbjudna att deltaga, men svarade att vi voro baptister. Brödsbrytelsen hölls naturligtvis ändå förutan, men man kunde dock tydligt läsa om missräkning i mångas ansikten. Vi kände oss dock glada att få följa vårt samvetes öfvertygelse och Guds ord äfven ute på hafvet, långt skilda från fosterbygd, församling och vänner med samma tro och öfvertygelse i omskrifna fråga som vi. — Gud, låt din vilja alltid ske med oss!

Litet senare.

Singapor synes. Intrycket är förtjusande vackert. Vi svenskar frågade hvarandra: Äro vi åter i Sverige? Vi tyckte oss i det hela igenkänna Mälarens sköna stränder.

Vid framkomsten möttes vi af en myllrande skara halfnakna kinesiska arbetare. Underligt! De äro dock

icke på långt när så fula, som
vi hade föreställt oss. Många
ha t.o.m. ett ganska fördel-
aktigt utseende. Gud hjälpe
oss, att vi må kunna
gagna detta i andlig mening
olyckliga folk!

Ett kinesiskt upprop.

Voro i går afton uppe i staden
(Singapore). Träffade naturligt-
vis kineser. Mr. Kay gaf sig
i samspråk med ett par af
dem och frågade, om de
kände till den kristna religi-
onen. De svarade: "Ingen
människa har varit på vår
ort och talat till oss om Jesus.
Vårt folk vet intet om Jesu
religion. Här vår adress.
Skulle icke Ni vilja komma
och undervisa oss om honom
på det att äfven vi må bli del-
aktiga af samma glädje och till sist
komma till himmelen när vi dö?"
Detta upprop är ingalunda det en-
da. Må Herren få uppväcka den krist-
na världen, att den må gifva sitt vär-
digt svar!

d. 8.

Hongkong.

Efter en lycklig göresa anlände
vi till H. d. 8 april. Blefvo först
af allt inbjudna att öfvervara en
engelsk gudstjänst i en metodist-
kyrka. Publiken var liten. Mötet
ganska godt. Flera engelska vän-
ner träffades, hvilka visade oss
ganska stor välvilja.

Kinesiskt afguderi.

Nu äro vi i Kina. Afguderiet
är icke heller aflägset. Då vi sutto
i metodistkyrkan stördes vi af de
[illegible] smattrande
ljudet från de explodierande
pappersluntorna, hvilka affy-
rades tätt utanför kapellet.

i afsikt att blidka de hänsofnas andar. Senare på dagen såga vi, utom återupprepandet af det nyss nämnda, träd o.d. som tillbedjas vid sjukdomsfall, och hvilka man sedan efter tillfrisknandet hedrar med offer och tacksamhetsadresser. Några af det senare slaget hängde ännu kvar i trädet tätt öfver de simpla stentrapporna.

(d. 12 april landstego)

I Shanghai.

Den 12 april gled vår båt ändtligen in i Shanghais hamnn. Vårt intåg skedde under kanondunder. Den ena "salt van," efter den andra affyrades. Denna gång var det dock ofarliga smällar. Den frågan: Skall kulorna en annan gång tilläggas, smög sig helt ofrivilligt på km. Godt att veta att vårt öde såväl som hela vår framtid hvilar i vår Faders kärleksfulla händer.

Framkomna till S. möttes vi af föreståndaren för "Missionary Home" br. E. G. Evans samt en norsk broder L. Kristensen. I den förres hem hade vi några dagars hvila eller rättare utrustningsarbete och af den senare hade vi god hjälp, då det gällde att göra våra kinesiska uppköp.

Br. Kristensen hade för några dagar sedan fått sin missionsstation i Tling förstörd genom en pöbeluppslopp därstädes. Fastän br. K. alltså fått hela sin egendom gångkläderna undantagna, förstörd, hade han likväl ett godt och uppoffrande hjärta för oss och var oss till mycket stor nytta. Herren löne honom!

Mitt första besök
i ett
afgudatempel.

(April 14)

Att afgudiriets styggelser är obe-
skrifligt afskyvärdt, det tror jag
att jag har haft klart för mig
sedan flera år tillbaka, men jag
hade dock aldrig förr skådat det
på så nära håll, som nu.

I det stora och dyrbara templet
voro många tillbedjare samlade
Alla böjde sig för någon af de mång
afskyvärdt formade afgudarna,
som voro placerade här och
där i tempelsalen. Hvilken
ödmjukhet som ådagalades, hvil-
ken iver som syntes besjäla dem
hvilken uppoffring och bortslö-
sande af penningar – allt utan
någon nytta. Herre, när skola des-
sa människor böja sig i ödmjuk
och förtröstansfull tillbedjan för
honom, som skapatt himmel och
jord ?!

En jämförelse.

Stående i afgudatemplet och betrak-
tande hedningarnes frimodighet
ifver och uppoffring i deras gudi
tjänst, kunde man icke annat
än gå till sig själf och till den krist
na världen och fråga: huru
är det med oss? Blygas vi icke
allt för ofta, då det gäller att be-
känna vår Guds och frälsares Je
su Kristi namn? Äro vi icke allt
för tröga, kalla och likgiltiga, då
det gäller att dyrka och tjäna
den Gud, som har all makt i si-
na händer? Låta vi icke otron
hålla oss tillbaka ~~alla~~, då vi istäl-
let borde låta bönens och tack-
samhetens "rökpelare" uppstig-
ga mot Allfadrens tron, såsom
röken af hedningarnes offer-
eldar höjde sig mot skyn från
afgudaaltaret. Vi kristna behöf

va säkerligen lära oss ~~till~~ att mera älska, tro och bedja, än hvad vi i allmänhet torde praktisera. Gud hjälpe oss!

Till Chefoo.

(Apr. 22).

Min gamla goda vän, skolkamrat och blifvande medarbetare på missionsfältet br. J. E. Lindberg mötte oss efter några dagars förlopp, i Shanghai och nu bar det i hans sällskap iväg till Chefoo. "Påklutade" kinesisk drägt skulle vi nu försöka att bli "kineser ibland kineserna". Ombord på ångbåten gick allt bra ~~äfven~~ och försöket att äta med träpinnar var icke heller alldeles misslyckadt. – Söndagen d. 22 landsteg vi i C. men endast för att stanna ett par dagar. Våra trossyskon i Teng-chow-fu hade välvilligt inbjudit oss att bo hos dem öfver sommaren och vår önskan var att efterkomma inbjudningen. Vårt nästa mål blef därför T. och nu hade vi därför att bereda oss för en

(Apr. 23–26) "Åsneridt".

Staden Teng-chow-fu ligger omkring 8 sv. mil norr om Chefoo. Denna vägsträcka tillryggalades i en "korg" mellan tvänne efter hvarandra gående mulåsnor. Engelsmännen kalla nyssnämnda "korg" för en "Shen-tza" och sättet att färdas i densamma har jag hört några kalla för att "rida gästskifvaresskjuts" men själf kallar jag det helt enkelt en "åsneridt". Hvilket namn man än gifver det, så är det dock ett faktum att det går att färdas på det sättet också, ty vi fördes lyckligt fram till målet – allt väl om bord.

Vid framkomsten till T. gjorde vännerna sitt allra bästa för vårt välbefinnande, och vi kände att

vi nu ändtligen voro — hemma,
hemma åtminstone för en tid.

Missionsverksamhet.

På platsen bedrifves dels af
de amerikanska baptisterna
och dels af presbyterianer-
na. Ledaren för de förra är
Dr. J. B. Hartwell och för de
senare Dr. Mathews. Båda dessa
äro kraftfulla män.
Båda samfunden ha kyrka
och en rätt stor församling.
Missionärerna tyckas arbeta
i godt samförstånd och hvar-
na engelska gudstjänst- och böne-
möten hållas hvarje vecka.
I missionsarbetet ibland kine-
serna verka de naturligtvis
mera isoleradt.

Församlingsm. o dop.

(Maj 8)
Söndagen d. 6 maj var en
verklig högtidsdag för baptistför-
samlingen på platsen och icke
minst för mig. Fyra kinesiska
vänner hade anmält sig till dop.
I den anledningen hölls försam-
lingsmöte i kapellet, då dessa,
inför "många vittnen" berättade
hvad Gud hade gjort med dem.
Deras kinesiska tungomål var
allt för främmande för mig att
jag skulle kunna förstå det,
men var orden främmande, så
var åtminstone ansiktsuttryc-
ket lätt att förstå. O hvad Guds
frälsta och lyckliga barn ändå
äro lika trots olikheterna i
öfrigt!
Efter bekännelsemötet för-
rättades dophandlingen. Tre kvin-
nor och en man döptes. Sedan
detta var skedt firade försam-
lingen Jesu döds åminnelse.
Hvilken högtidlig stund!
Denna vederkvickelsestund i

i Herrens gärder var mer än tillräcklig betalning för en resa till Kina. Herren hjälpe oss att vinna många själar för himmelen!

Första lexan i Kinesiskan

(April 30)

Den 30 april togs den första lexan i kinesiska språket. Min äkta kinesiska lärare Mr. King ansåg nog min tunga vara temligen olydig, då det gälde att "härma" honom i uttalandet af de kinesiska ljuden och däri kunde han nog ha rätt, men "vi äro alla barn i början". Hoppas att det blir bättre. "Inte värdt å ge sej", sade en af mina skolkamrater fordom. Gud hjälp!

(D. 13 o 14/5) **Pingsten 1891.**

Pingsthögtiden – den stora andeutgjutelsens dag – har kommit. Vår första pingsthögtid i Kina. Underligt att vara här. Är det sant. Ja, tack Gud, det är verkligt. Vi äro här på "dina ord", villiga att gå dina ärenden, glada att få tillhöra och tjäna dig i detta af hedendom, synd och mörker uppfylda land – Himmelske Frälsare utgjut äfven öfver oss Fadrens löfte! Lägg detta folk som ett segerbyte till dina fötter!

(D. 15/5)

En "Baby" i familjen.

Tisdagen d. 15de maj ingick i likhet med många andra dagar uppe..lust och beledsagad af dagens ...... i stor prakt ......

lighet. En ~~jordbäfning på~~ morgonen manade dock sinnet till allvarligare tankar. Utom detta hade äfven familjen R:s att uppfostra sin förstfödde sons — Egron Gösta — få ankomst till världen. Allt i förening med den katastrofen gick lyckligt och väl och såväl våra utländska trossyskon, som en ~~mängd kinesen~~ skyndade att göra sin uppvaktning hos ~~den~~ lilla världsmedborgaren ~~och~~ alla smickrade hans föräldrar genom att enstämmigt säga, att den lilla gossen var en ding-hao-di baby. Flera af utländingarne bevisade oss vid detta tillfälle oförgätliga gåfvor- och kärleksbevisningar. Herren löne ~~dem~~ och hjälpe oss att vårda ~~det~~ lån han i sin nåd har anförtrott åt oss att den ~~lilla~~ lilla älsklingen må bli uppfostrad efter Guds vilja.

~~Ett~~ sorgebref.

(juli 25)

Brefven från fosterlandet ha hittills varit ganska sparsamma, men de ha dock i allmänhet bringat oss glada och uppmuntrande nyheter. Den 25 juli kom dock ett ~~[illegible]~~ bref med svarta kanter — det var ett sorgebref. Min hustrus 60 åriga fader hade nämligen efter en långvarig sjukdom fått sluta sina dagar d. 22 maj. Fastän vi ~~[illegible]~~ icke voro fullkomligt oberedda på den möjliga utgången af sjukdomen, var dock dödsunderrättelsen ~~ett~~ ett ganska hårdt slag. Endast Gud är mäktig att trösta och fylla tomrummet efter den hädangångne. — "Lär oss betänka att vi dö måste, på det att vi må förståndiga varda."

Farväl till vänkretsen

(28 aug.–? sept.) Teng-Chow-fu.

Den 28de aug. sades farväl till vänkretsen i T. Flera såväl utländingar som kineser hade hedradt oss genom att komma och säga oss farväl samt önska oss lycka på färden samt i vårt blifvande arbete och hem. Som vännerna från början och till slut hade visat oss stor välvilja lämnade äfven afskedet, eller rättare sagt saknaden af dem ett ganska stort tomrum.

Resan fortsattes nu till Wang-[illegible] där vi fingo göra bekantskap med ett par nya missionärsfamiljer och följande dag voro vi åter resfärdiga. Efter ett ytterligare ett par dagars lycklig resa kommo vi till Pingtu. Sedan vi hade hvilat upp oss ett par dagar

resta br. Lindberg och undert. till staden Kiao-Chao – vårt blifvande hem. Fruntimmerna jämte lille Egron stannade kvar i Pingtu. Ändamålet med resan till K. var att försöka ställa åtskilligt i ordning för ett blifvande hem.

Första resan på egen hand.

(24 sept. – 28 d:o)

Efter att ha gjort åtskilliga små hus-reparationer i K. återvände undert. den 6 sv. mil långa vägen till Pingtu i afsikt att hämta familjen till det nya hemmet. Förut hade br. L. under resorna varit vår hand och tunga, nu gällde det att försöka reda sig på egen hand. Mina farhågor till trots gick allt sammans ganska bra och på något mindre än en veckas förlopp var jag åter, men då i sällskap med min familj, lyckligt och väl i Kiao-Chao.
Detta var d. 28 september 1894.

Vid framkomsten ~~kom~~ ~~[illegible]~~ ~~stadens~~ i rörelse och hundratals personer samlade sig ~~med andra~~ i ~~kalasen~~ omkring åkdonet för att se de utländska underlingen. Alla för-hållo sig emellertid ovanligt stilla och lugna. Att de nykomna voro välkomna får man väl ~~hoppas~~ då den elyes ~~[illegible]~~ liga hopen (på tempel af det lilla [illegible]) o.m. helsade ~~dem~~ ~~med~~ ~~i~~ hurrarop.

Vintern 1894 i Kiao-Cheo

Vi kommo till Kiao-Cheo den ~~28~~ September 1894. ~~De~~ Under de första veckorna ~~använde till~~ hade vi naturligtvis att ~~ställa~~ vårt hem litet iordning. Stenkanten jordgolfvet och de kinesiska fönster och dörrarne användes som för ut, men fönstergluggarne prydde civilisationen till ära, med ~~[illegible]~~ glasbitar vid sidan, af det kinesiska papperet. Möblerna bestodo af de

vi förändrade och öfverklädda packlådor medförda från Norden. Ofrummet försågs b. a. med en kakelugn, som dock hade det felet, att den mästa röken gick inåt rummet. De två öfriga rummen saknade eldstad.

Så fort det kunde låta sig göra började des språkstudierna för en kinesisk lärare i Pingtu. Språkdialekten befanns vara något olika Teng-Chafu dialekten. Snart hade man dock glömt den senare. Balleri Mandarin Primer, Whitfild's frasbok, Johannes och Markus evangelium, några sånger m.m. studerades.

Som vi alla voro begåfvade med hälsa gick arbetet lätt och de små nedligheterna som möttes öfvervunnos ganska bra. Vår arbetsdag började vanligen, efter intagen frukost med bibelläsning och bön på engelska språket. Sedan började des språkstudierna, som i regeln ~~togo~~ varade ~~hela~~ dagen, och slutade på kvällen med kinesisk bibelläsning och bön. På söndagarne hade ~~vi~~ kinesisk gudstjänst på för och eftermiddagen ledd af br. J. E. Lindberg. Alltemellanåt voro sammankomsterna godt besökta.

Under julhögtiden, det var vår första jul i Kina, hade vi blott en dags skolferie. Vi sökte dock, om än icke i yttre prakt och ståt fira jul. Den Sv. psalmen: Var hälsad sköna morgonstund etc. som äfven uppstämdes, har jag knappast aldrig har förefallit mig så högtidlig som ~~anden~~ gjorde denna julafton. Lofvad vare Gud! han kan fröjda hjärtat äfven i Kina.

Nyårshelgen förflöt lugnt och stilla det kinesiska nyåret lika så. ~~Ler~~ många voro dock detta temligen bråkigt. Vi skulle äfven innan det fullkomligt afslutades få en "slang med af släpen".

<u>Bröllop och flykt.</u>
eller
<u>Flykten till Chefoo.</u>
(Febr. 3–8 1895)

Det under sommaren 1894 påbörjade Kina-Japanesiska kriget, har under hela ~~tiden~~ vintern pågått i Korea och Manschuriet. Så länge det rasade dämpas, hade det just ingen större betydelse för oss. I januari 1895 förflyttades det dock äfven till den kinesiska kustprovinsen Shantung. Under-rättelser nådde oss snart att japaneserna hade bombarderat Teng-Chou-fu och fästningen Wei-Hai-Wei med flera platser. ~~Det kom~~ Med anledning af krigets förflyttande till Shantung uppmanades därboende missionärer att begifva sig till kuststaden Chefoo, där de kunde ha att påräkna utländskt beskydd. Enär landvägen betraktades osäker att färdas lofvade den i Chefoo boende amerikanske konsulen ~~att sända~~ en kanonbåt till de amerikanska missionärernas möte. Som vi nu blifvit dessa missionärers grannar på missionsfältet, fingo vi också följa med dem på "släpen".

Extra bud från Chefoo och Pingtu kom till vår station Lördagen d. 2 febr. med uppmaning från ofvannämnde konsul och flera af missionärerna att vi genast skulle lämna platsen och resa till Chefoo. Vi åtlydde fastän ogärna uppmaningen och begåfvo oss redan ~~tidigt~~ på söndagsmorgonen iväg till Pingtu.

I Pingtu hade br. Lindbergs förlofv-

fröken Anna Holtz öfverväxt at. Deras bröllop
var bestämdt att hållas 30 mars, men på
grund af flykten beslutade sig kontrahen-
terna att genast låta "knyta sig tillsam-"
Bröllopet, hvilket öfvervars af de på
platsen boende missionärerna, firades sålunda d. 4 febr. Baptistpastorn
d:r H. A. Randle ledde förhandling,
och följande dag vid morgon bör-
jades "bröllopsresan" för bruden i
en shentza, och för brudgummen på
åsneryggen.

Den första dagsresan var ändad
och vi fingo tillbringa natten i ett ki-
nesiskt härberge. Trots det att rummet,
som anvisades till vårt sofrum sak-
nade nära nog både dörrar och fön-
ster, var det likväl ett välbehöfligt
skydd undan den kalla och genom-
trängande nordanvinden, som under
hela dagen i förening med 10 à 15°
Celsius kyla hade förföljt oss. Föl-
jande dag var lugn och jämförelse-
vis vacker, men vi hade en lång
och tröttande resa framför oss.

Sent på kvällen uppkommo vi, dock San-
Shan-Sadda, vår resas första mil.
Här möttes vi dock af ~~ett~~

Ett obehagligt mottagande.

[Febr. 6]
Som det var sent på kvällen försök-
te vi få härberge i några små stugor
ett stycke utanför byn, men folket
var ovilligt att låta oss stanna. En
~~[illegible]~~-ska budbärare sändes
därför öfver till byn för att under-
rätta om vårt kommande och om
möjligt förhandla om härberge.
Själfva gingo vi ett långt stycke
efter. Då byfolket emellertid fick
veta att utländingarna hade kom-
mit till byn, blef det utom sig
af förskräckelse. ~~Det började då~~
I förtviflan grep man till att trum-
ma, och slå på larmande instrument
samt att aflossa det ena kanon-
skottet efter det andra. Under så-
dana förhållanden hade vi natur-
ligtvis ingenting annat att göra, än

att draga oss tillbaka. Äfven detta hade dock sina svårigheter. Vi hade nämligen att gå öfver en ganska besvärlig färd och för dem som hade barn, att bära var detta, uttröttade som vi litet hvar voro, icke den lättaste saken. Denna svårighet var dock öfvervunnen, men den der syntes dock vara kvar: Huru få tak öfver hufvudet under den kalla natten? Herren ledde det emellertid så, att de hos hvilka vi först förgäfves hade sökt härberge nu slutligen läto öfvertala sig och läto oss få ett par rum hos dem. Här på den dammiga kangen omringad af smutsiga kistor och kackklande höns och skrikande åsnor fingo vi under hela natten ligga och lyssna på det ena kanonskottet efter det andra ifrån som aflossades i den närbelägna byn i afsikt att skrämma "djäflarne" på flykten. Utom detta samtalade vårt eget värdfolk om, huru de på bästa sätt skulle kunna göra sina utländska gäster oskadliga.

"Det erfordras dock hundra kinesser för att döda en utländing" hade någon sagt, så vi fruktade ej deras anslag.

Följande dag kommo, ett stort antal beväpnade män ifrån byn för att se hvad vi voro för slags "jappar". Efter en längre stojande ketonnoma aflägsnade de sig dock, utan att hafva funnit någon användning för sina vapen. Nu tystnade ändtligen småfolket. Byfolket var dock fortfarande ovilligt att härbergera oss och vårt värdfolk underrättade oss om att vi kunde icke få stanna kvar där någon mera natt..

Nya svårigheter.

(Febr. 7)

Så morgonen d. 7 febr. gick sällskapet bedare Dr. H. A. Randle fr. Pingtu åtföljd af ett par andra bröder ned till sjöstranden för att undersöka till hvilken frakt båten möjligen skulle kunna föras. Framkomma till sjöstranden klätt

trade de upp på ~~[illegible]~~ ofantligt hög kulle
och med kikarens tillhjelp betraktade
den framför dem liggande sjön. De
funno: att sjön var betäckt med
en ojämn och opassbar isyta,
som utbredde sig minst 20 li
(= 1 sv. mil) öfver viken, att in-
gen öppning kunde upptäckas
i isen, hvarigenom någon båt möj-
ligen kunde tänkas ~~kunna~~ vara i stånd
att genomtränga och följakt-
ligen förklarade hela sällska-
pet såsom sin gemensamma
mening att resan från den
platsen var omöjlig. Några
föreslogo därför att vi genast
skulle bryta ~~upp~~ och fara
landvägen till Teng-Chou-
fu, för att möjligen därifrån
gå sjövägen till Chefoo. Man
beslutade sig emellertid för att
stanna kvar till följande dag
och se hvad tiden kunde gifva.
Vid middagstiden syntes en
rökmoln. Det var ifrån den

väntade kanonbåten. Åsnorna sad-
lades och man begaf sig ned till
sjöstranden. Hvad får man se
där? Jo

Hindren undanröjda.

(Febr 7. På aftonen)
Gud hade låtit en vind blåsa, så
att isen hade delat sig midt i tu. Man fann
en liten ångbåt, utsänd från den
~~stora~~ ett stycke ifrån landet liggande
båten, liggande alldeles bredvid fastlandet.
Ett gladlynt och vänligt befäl
lagade snart att så väl vi själfva
som vårt goods voro välbergadt
i båten. Det ogästvänliga byfol-
ket fingo nu ~~stå~~ i tusental
stå där på landet och med "läng-
näsa" se på huru som de "utlän-
ska djäflarne" i öppet vatten
ångade mot det stora palats-
lika fartyget hvars officerare
vid framkomsten voro lika
artiga och tillmötesgående som
de förra. Mottagandet var så

oväntadt artigt, och ~~oväntat~~, så att detta i förening med Gudt ~~[illegible]~~ ledning i att öppna och bereda väg för oss, var nog att röra oss till tårar. Ombord på Charleston fum blefvo vi anvisade ~~[illegible]~~ i admiralens salong, bespisades å båtens bekostnad samt fördes omkring ombord för att se skeppets ~~stora~~ (sevärdheter. Efter ~~[illegible]~~ ett dygns sjöresa voro vi lyckligt framme vid bestämmelse~~[illegible]~~ foo. Det var fredagsaftonen den 8de febr.

I Chefoo.

(Febr. 8 — mars 11 1895)

Den första tiden vi voro i Chefoo försporde stor rädsla ~~[illegible]~~ ligast ibland infödingarne, Japaneserna väntades hvarje dag och de kämpande makterna voro stundom så nära staden, att skotten kunde med ~~[illegible]~~ höras till och med då man satt inne i sitt rum. Folket ~~flydde~~ ~~ifrån~~ i stor myckenhet ifrån staden af fruktan för det som väntades

komma. Utländingarne, som tillförsäkrades ~~skydd~~ ~~icke blott~~ ifrån japaneserna, utan ännu mycket mer af de utländska makterna, hvilka hade, en krigsflotta af öfver 15 kanonbåtar förankrad i hamnen, voro alla jämförelsevis lugna. Infödingarne såväl som utländingarne i Chefoo undslapp dock krigets faror, ty då japaneserna ~~intagit~~ fästningen Wei-hai-wei ~~lämnade~~ de Shantung-provinsen och foro med sitt krigsbyte, bestående af hela den kinesiska krigsflottan, fästningsmaterialier, gevär, vapen, amunition, proviant, kol m.m., till annat ort lämnande endast ett tusental soldater att bevaka fästningen.

Den första tiden ~~vi tillbringade~~ i Chefoo tillbringades å hotell. Där ~~fick~~ ~~hade~~ man rikt tillfälle ~~att höra~~ krigsunderrättelser, ty efter Wei-hai-wei's fall kommo flera engelska officiare dit. [illegible]

dessa hade deltagit i striden från
dess början (d.v.s. [illegible] i) och
kämpat för Kinas lycka hade de
många krigshistorier att berätta.

Genom Dr. och Mrs. Randle's välvilja
fingo vi den sista tiden af vår vis-
telse i Chefoo bo hos dem och
fingo vi därigenom åter åtnjuta
välsignelsen af kristlig omgifning och
umgänge. Emellertid den väntade freden
syntes låta vänta på sig alltför
länge och såväl de japanska
som de kinesiska soldaterna
tycktes ha lämnat Shantung, be-
slutade sig br. Lindberg, dr. Randle,
Sears och undert. att gå tillbaka
till de respektiva missionsstationerna,
under det att familjerna likväl
kvarstannade i C. afvaktande
freden. Den bestämda dagen
(d. 11 mars) var inne och vi
hade därför att säga farväl till
de våra och resa

Tillbaka till Kiao-Chao.

(Mars 11—21. 1895)

Resan till Pingtu företogs till-
sammans med, de för Lindberg,
vår medarbetare, dr. Randle och
Sears, båda boende i Pingtu samt
en presbyteriansk missionär,
Rev. J. A. Fitch från Wei-hsien.
Man hoppades att kunna tillrygga-
lägga resan på 4½ dagar, hvadan
man utrustade sig mat o.d. för
nämnda tid. Våra vägar och tankar
äro dock icke alltid Herrens. Den-
na gång lät han nämligen ett
starkt yrväder med därpå följan-
de kyla förlänga tiden för re-
san, så att vi hade att göra 9 da-
gar. Två dagar fingo vi ligga
overksamma i ett ganska dåligt
kinesiskt härberge. Kölden
var så bitande, att flera af säll-
skapet nödgades t.o.m. midt på
dagen packa ned sig i sängkläder
för att kunna hålla sig någorlunda

varm. Tillsaga ~~[illegible]~~ började vårt matförråd ~~[illegible]~~ och jag kunde icke äta den kinesiska maten och stodo på grund af detta ganska hårdt. Den muntre och fördelagsamma doktorn föreslog mig därföre, att vi skulle försöka göra äggpudding. Sagdt och gjordt. I på nu voro vi i köket, diskande koppar och sådana sålunda verket i gång ~~[illegible]~~ dingen var färdig och ~~[illegible]~~ skåpet åt och prisade den goda puddingen. Vi fingo sedan dagligen förtjänst att göra pudding.

Då vi ändtligen kunde åter börja vår resa mötte vi af dag[illegible]drifvor till hälften frusna floder och under den senare delen af resan af djup snöslask. De arma djuren, som måste bära våra saker föllo omkull ~~[illegible]~~ ena gången efter den andra, då vi naturligtvis måste försöka

så få dem på benen igen. Själfva måste vi gå till fots. På detta sätt "krånglade" vi oss fram, den första dagen omkring 2 sv. mil och den andra 2½ dito. Rästen af vägen gick något bättre.

Folket visade sig mycket vänligt emot oss hvarhelst vi drogo fram. Isynnerhet dr. Randle fre[illegible] upprepade gånger inför uppmärksamma åhörare. Måtte Herren välsigna vittnesbörden!

Efter elfva dagars resa kommo vi åter lyckligt till Kiao-Cheo (d. 21 mars). Herren hade bevarat vår dåvarande egendom, så att allt var i hufvudsak i temligen oskadadt och godt skick. Hvad jag dock mest af allt saknade där var min hustru och vår lilla Ingrid. Gud skydde och bevara mina dyra älsklingar där de äro!

Ett hem ~~utan~~ familj.

(Mars 21 - apr. 24)

Ett hem utan familj, huru tomt och ödsligt! Ingen kärleksfullt leende och hjälpande hustru, intet oskuldsfullt barnajoller! Allt tyst. Hemmet har nu upphört att vara hem. Det har åtminstone förlorat sitt förra behag. Sådant var i korthet sagt hemmet i Kiao-Chao under min ~~[illegible]~~ ensamhet där skild från min ~~[illegible]~~.

Var kriget slut? Ja, man sade det på gatan, men allt var så ovisst. Åtskilliga sakförhållanden talade dock för att det möjligen var sant. I hem bar det därför iväg

Tillbaka till Chefoo.

(Apr. 25-29)

Resan gick denna gång hastigt — på endast fyra dagar. På måndagskvällen d. 29 aprill var jag åter hos de mina. Som ~~[illegible]~~ min ankomst var en öfverraskning för dem, blef glädjen om möjligt så mycket större.

Att beskrifva vår ömsesidiga tillfredsställelse, vill jag icke hans försöka. Herren allena äran!

Som fredsförhandlingarne mellan Kina och Japan skulle underskrifvas i Chefoo d. 8 maj, betraktades freden redan på förhand säker. Vårt lilla sällskap; fru Lindberg och min familj, begaf sig därför med ~~[illegible]~~ som ledare åter

(Maj 6-11) Mot hemmet.

Resan, som började d. 6te maj, gick hela vägen lyckligt och vi ankommo till Kiao-Chao redan lördagen d. 11 i samma månad. Här helsades fru L. välkommen af sin man för första gången. Hon hade nämligen icke förut varit i K. Så småningom blef hemmet likt sig och förutsättningarne till hem och hemtrefnad voro nu lyckligt ankomna.

Herrskapet Lindbergs bodde och spisade hos oss till dess att de

d. 27 juni kunde flytta in i sin nyuppförda ꝑ byggnad ~~Allting gick~~ efter detta i det "gamla hjulspåret." Sommarhettan under året 1895 var icke så outhärdlig som under det närmast föregående året. Detta var ~~ock~~ en stor välsignelse för oss särskildt i vårt lilla osunda och oventilerade tjäll.

Tvänne sömnlösa nätter.

(Aug. 16 o 17)

Sommarens regntid har varit rik på regn och vatten. Vattnet på gatorna har flera gånger varit så högt, att man med största lätthet skulle kunnat ~~taga~~ ro med båt på de flesta gatorna i närheten af floderna. Flera gånger har det ock kostat att tränga in öfver i våra hus. ~~Natten~~

Nätterna mellan lördagen och söndagen d. 16 augusti samt ~~äfven den~~ följande natten var tvänne sömnlösa nätter för oss. Det regnade hela nätterna och synnerligast under den sis- blixtrade det och åskade det ganska duktigt. ~~Dessa två nätter~~ voro förödelsenätter för Kiao-Chao. En massa gamla hus ~~och murar~~ ramlade öfver ända. Äfven ~~vår~~ plats besöktes ganska allvarligt af denna förödelse. Nätter(?) Alla omkringliggande ~~gator~~ murar rasade mer och mindre. Tjänstekvinnans hus ramlade omkull ~~ifrån~~ grunden och husvärdens ~~egna~~ hus ramponerades så grundligt ~~att det~~ var endast med största svårighet det kunde räddas från total ruin. Alla dessa ras uppskrämde ~~oss~~ naturligtvis mycket allvarsamt ~~och~~ detta så mycket mer, som vi icke ~~kunde~~ veta huru länge som vårt ~~eget~~ hus kunde stå profvet. Vi räddades dock, lofvad vare Gud, från ~~all~~ fara, men vi hade på samma gång fått en allvarsam varning ~~från~~ Kinas gamla lerkåkar.

Återblick på året 1925

"Hittills har Herren hulpit." Det gångna året har varit rikt på nya erfarenheter, men den gamla erfarenheten att Gud har varit [illegible] har alltid varit ny. Han har [illegible] våra lif ännu, att, är. [illegible] svårlärda språket har [illegible] underligen. Den glädje som [illegible] då jag i November för första gången kände mig i stånd att å vårt lokal hålla min första predikan på kinesiska, skall jag icke försöka beskrifva. Det kändes emellertid skönt att efter så lång tids uppehåll få öppna sin mun för att [kunna] bjuda en större publik välkommen till Guds och vår Frälsares härliga rike.

Texten för predikan var Fil. 3:20 [illegible] kan sägas vara "Himmelska medborgarskap"

Inledningsvis anmärktes huru som kineserna alltid brukade fråga

hvarifrån man är och hvilket land man [illegible] detta finnes. [illegible] Här säger apostlen att vårt medborgarskap är i himmelen. Låtom oss då tänka på detta riket.

I. Hvar finns Guds rike?

1) Invärtes i eder (Luk 17:21)
2) I familjen — i församlingen.
3) I himmelen.

II. Hurudant är det i Guds rike?

1) Här krig o. orlig — där frid.
2) Här fåliga menniskor som döda, [illegible] ljuga, supa, spela, röka opium, dyrka afgudar — där icke så.
3) Här synd, död — där renhet, odödlighet, evig glädje.

III. Hvilka äro innevånarne i G:s rike

1) Gud, Jesus medlaren, försonaren.
2) Abraham, Isak, Jakob, Moses, profeterna, apostlarne — alla Jesu förlösta.
3) Många af mina personliga vänner äro ock där.

— Hvart går du?
— Vill icke ock du bedja Gud om syndaförlåtelse och [illegible] till bli en medlem i Guds rike?

Är glad att [illegible] säga, att denna predikan har [illegible]. Må [illegible] till Gud är [illegible] han må använda sin tjänare, som en "ropande röst i öknen" till räddning och frälsning för många, många kineser. Må så ske!

På tröskeln af 1896. II

Ett år ligger bakom — [illegible] oss. Hvad skall hända under detta nya påbörjade år? Hvilka öden [illegible] möta? Ja, du Gud vet det. I dina händer anbefalla vi oss och [illegible] med sångaren:

"Giv oss allt, hvad vi behöfva
Under detta nya år. Ny Velsignelse og
Styrke For hver dag, hver Stund som
går! Giv os Lyst at altid have
Dine Bud, din Vilje kjær, Idet vi
hverandre tjene På vor [illegible] Vandring her."

En svår fråga lyckligt löst.

(Januari 14.)

Hus och boningsfrågan har länge besvärat oss. Under de senast gångna 5 à 6 månaderna ha nästan oräkneliga försök gjorts att få hyra, eller köpa, ett lämpligt boningshus. Allt [illegible] syntes vara förgäfves. [illegible]dlingarne syntes som bäst [illegible] till det önskade målet, kom [illegible] ett stort oöfverstigeligt hinder emellan. Detta var i synnerhet fallet med en viss herr Lis hus. Otroligt många försök gjordes att få köpa hans 26 "Kias" stora och välbyggda hus, men allt förgäfves. I elfte stunden af det kinesiska året erbjödos vi att få köpa "Siih Kia's" hus som låg [illegible] [illegible], [illegible] strax i närregrannskapet den förut omtalade Lis egendom och skildes från [illegible] endast genom en mur. [illegible] egendom var betydligt större än [illegible] och räknade 43 Kia

samt hade [redacted] icke säga trångi
der mera än [redacted] r säl
da större och luftomgifningen betydligt
bättre men trots detta var skilnaden i
priset endast omkring Kr. 400. På jäm-
förelsevis kort tid hade hela affären
gått af stapeln och detta stora, ljus-
liga och välbelägna hus var i vår
ego. Förut hade vi icke förstått
hvarför Gud icke hörde [redacted]
och gaf oss det hus, [redacted]
så lång tid trott vara lämpligt,
nu förstå vi att Gud hela tiden
ville gifva oss det som var
större, bättre och nyttigare.
Sålunda fick den frågan till slut en
god lösning. Ära vare Gud!

En son till i familjen.

(April 1896)

Redan i mars månad hade
min hustru, lilla Egron och jäntan
kommit för att resa till Pingtu.
Jag gjorde som och sällskap dit.
Men som jag hade mycket att göra

hemma [redacted] som genast å-
tog sig [redacted] snickare från Pingtu
voro sysselsatta med att såga bräder, göra
[redacted]. Till det nya huset
[redacted] behöfde å ena sidan min hjälp
och tillsyn samt å andra sidan var
tiden just då inne för oss att flytta
ut en del af det gamla [redacted].
Jag hade sålunda åter att ombesörja
packning och flyttning. Till följd af
ett dödsfall i snickaremästarens famil
önskade alla arbetarne gå hem och
lofva sig ett par veckors fritid. Som
jag själf just under samma tid ansåg
mig böra resa till min familj i Pingtu
var jag glad att blifva befriad från
arbetet här och arbetarne därhemma.
Den 2 april anträddes sålunda resan
dit och redan på kvällen samma dag
var jag framme vid målet. De mina
såväl som vännerna i öfrigt voro alla
friska och raska. Att vi voro glada att
åter träffas behöfver väl icke sägas.
Tisdagsmorgonen d. 7 april födde
min hustru en son. Hans namn blef

bestämdt till [illegible] Henry. Till
tillfället gjorde [illegible] hos hvil-
ka vi bodde [illegible] Äfven sin-
nande [illegible] all flit och omsorg till
såväl barnets som moderns bästa.
[illegible] en direkt följd af [illegible] återkommo
[illegible] krafterna fortast möjligt.
Gud är god. Ära ske hans namn!

"Arbetsfogde"

Den 16 april måste jag åter säga
farväl till de mina för att resa till-
baka till Kiaochao. Mitt hufvudsak-
liga arbete var att [illegible] till arbetare och
arbetarna som nu åter börjat
med husreparationen. Att nu till-
sätta på snickare, murare, målare
och tapetserare, var stundom ej-
ka den lättaste uppgiften. Allt fick
dock så långt som möjligt [illegible] efter
mitt kommando och det [illegible] förund-
ransvärdt bra, då man [illegible]
till att man endast [illegible]

med vrängstyrda [illegible] Att vara ar-
betsfogde [illegible] tröttande i längden.
I allmänhet [illegible] säga att utländ-
[illegible] som ha försökt sig på detta ge-
[illegible] i Kina, ha ingen åstundan att
försöka det på nytt.

Familjen åter hemma

Som sällskapet L:s stod färdigt
[illegible] till Tingtu, erbjödos vi att få
bo i deras hus till dess att vårt nya bl.
färdigt. Anbudet antogs med tacksam-
het och sedan d. 2 maj var undertecknad
åter i T. Denna gång i afsikt att
föra de mina tillbaka till Kiaochao.
Följande dag, som var söndag, hade jag
i likhet med flera andra söndagar,
förmånen att predika i därvarande
kapell. På måndagen anträddes
hemresan och på tisdags middag mottogs
vi på det hjärtligaste af vännerna
[illegible]. Följande morgon satte L.
ifrån [illegible]. Vi voro sålunda ensam-

nu å stationen [redacted] jag som förut [redacted] att få söndagarne [redacted] många gånger å vår förhyrda lokal och [redacted] eller flera gånger på gatan eller i härbergen där jag vanligtvis [redacted]. Mötena i "Siao-Kiao" [redacted] voro [redacted] både årstiden [redacted] så talrikt besökta, men [redacted] hade vi flera af Gud välsignade [redacted] möten. Arbetet [redacted] mycket och ganska tröttande, [redacted] "Herrens Kod mig bi." Skönt att få [redacted] ut i familjekretsen [redacted], det vi alla hvila under den allmäktiges vingars skugga. För [redacted] i världen skulle jag vilja byta ut min sällhet? Mitt hjärta svarar: **För intet.**

En glädjedag

1896

Den 12 juni var för [redacted] glädjedag. Vi fingo [redacted]

flytta in i vårt nyreparerade hus vid [redacted]. Den som under [redacted] på jordgolfvet i ett kinesiskt lerhus utan [redacted] fönster och dörrar kan bäst föreställa sig den glädje, som det möjligen kan medföra att få flytta in i ett ordentligt byggdt, välbelaget, luftigt och [redacted] europeiskt till inredt hus. [redacted] ej fullt fatta skilnaden [redacted] sagt, detta var en glädje [illegible] eller hvarje värdera [illegible] ett ordentligt hem [redacted] hemlandet, så behöfver man det i sanning ännu bättre i ett aflägset hedna land. Vi tacka Gud för det att han gifvet oss ett hus — ej en hörna att bo i och bedja, att han nåde ligga måtte gifva oss kraft att [illegible] honom både inom och utom [redacted]. O Gud! Mitt hjärta längtar att tjäna dig — tjäna dig i [redacted] och kärlek.

Kinesiska presenter

Då några flyttat in i nytt hus höra de nya grannar hälsa de nykomna välkommen med presenter. Sådant uteblef icke heller för oss. Under fjolåret, då man höll på att underhandla med säljaren [illegible] den södra grannen [illegible] bland annat att [illegible] absolut emot köpet. Man [illegible] om köpet möjligen [illegible] afslutas och kontraktet skrifvas, så skulle vi senare ej bli i stånd att taga huset i besittning. Att detta emellertid endast var "[illegible]" förstodo vi sedan då [illegible] det sig, att vi hade [illegible] förut omtalade presenterna. Skola naturligtvis vara ett uttryck af vänskap och man [illegible] sitt "välkommen" som vår granne. Nu fingo vi [illegible] välkomstpresenter [illegible]

än Afton-familjen. Gåfvorna bestodo i höns, fisk, [illegible] — 180 bakverk (bakelser). Gåfvorna voro enligt Kinesisk sed åtföljda med gifvarens visitkort och man hade utom att returnera sitt eget visitkort, att gifva budet 200 cash (ungefär 20 öre) i drickspengar. Senare [illegible] Kinesiska etiketten gäf- [illegible] gifvaren att sända gåfvan [illegible] bakad brödkakas, hvilket [illegible] skedde. Så afslutades den ceremonien och det må icke förundra någon, om vi utländingar tyckte att det hela var litet [illegible]. Vi värderade dock icke desto mindre våra bakelser(!) [illegible] af det vänskapsspråk som i bakelserna inpressade "Fo" (lycka, glädje) talade. Afton [illegible] talar för att Guds [illegible] förvandla [illegible] Må vi bli [illegible] till att vinna våra [illegible] Kineser!

Vännerna [illegible] komma

Den 22 Juli [illegible] glädjen att hälsa vännerna L:s jämte deras fyra veckor gamla dotter välkomna tillbaka. De befunno sig efter omständigheterna godt och voro glada att [illegible] stora resan kommen. Att vi sjelf [illegible] [illegible] att [illegible] [illegible]. Vi äro nu [illegible] på stationen som kunna [illegible] uppmuntra hvarandra i arbetet. Det skall dock vara önskligt, om vi hade ännu ett par ungkarlar eller en gift familj till hjelp i arbetet. Det [illegible] arbete vi hafva att nedlägga i vissa fördomar nu skal afgudadyrkan [illegible] och [illegible] blifva nedbrutna. Ack Herre, huru länge skall det dröja innan Satans förskansningar skola förstöras af evangelii [illegible] i denna stad?

"Gud, jag har [illegible] mer om välsignelser från dig. [illegible] torra länder passa droppar gif ock mig. Äfven mig, äfven mig. O, välsigna äfven mig."

Följder af en regnvädersnatt.

[illegible] mellan söndagen och måndagen [illegible] juli var en regnvädersnatt. [illegible] skurar föllo och vattnet steg mycket hastigt. Som vårt nuvarande hem ligger högt, kanske det högsta i staden, besvärades vi icke alls af vattnet, men på andra ställen i staden anställde det stora förödelser. På måndagen gick jag iklädd långstöflar till br. Lindbergs. Vägen dit företedde en sorglig anblick. Vattnet hade på en del ställen gått upp 4–6 fot öfver gatan. Det fanns emellan oss och L:s hem knappast ett hem [illegible] hade stått högre, eller

lagre upp i [illegible] åren hos L:s hade vattnet stått [illegible] boningshuset och stått flera tum [illegible] öfver golfvet. I vår samlingslokal var en af de inre väggarne nedfallen. Orgeln låg nedkrossad på marken [illegible] åtskilligt kampanserade. Bordet [illegible] min [illegible] sina fötter och stolarne [illegible] [illegible] låga omkullslagna. [illegible] [illegible] i staden voro [illegible] [illegible] säga tusentals [illegible] [illegible]. Flera människor [illegible] drunknat [illegible] på annat sätt blifvit dödade. [illegible] och elandet går öfver all beskrifning. Magistraten har lofvat hjälpande [illegible] med en liten skärf. Mänsklig hjälp är dock otillräcklig för detta olyckliga folk. [illegible] [illegible] hjälpen af Gud. [illegible] endast intåga [illegible]. O Gud öppna deras ögon och hjärtan [illegible]

[illegible]

Faderlös

[illegible]

[illegible] har under en lång tid varit sjuk och man har [illegible] länge förberedt på hans hädanfärd. Den 19 augusti nådde [illegible] underrättelsen om hans [illegible] förlofning. Min syster [illegible] [illegible] därom bland annat följande: [illegible]

[illegible] ej mer än fyra dagar sedan jag skref sist. [illegible] jag att far var klen och [illegible] mest skulle få sluta. Nu har detta blifvit en verklighet. Han somnade i dag (söndagen d. 28 juni) på morgonen kl. [illegible] öfver 7. Vi säga att han somnade, ty han dog så stilla och fridfullt. I går och i natt har han varit mycket lugn. [illegible] har han nog haft [illegible] smärtor särskildt under dagen [illegible]. [illegible] har han så

Kert glö[redacted]. Vikän-
na att m[redacted] öfver att
[redacted] ra hem-
ma hos [redacted]. Här har [redacted]
[redacted] hela tiden [redacted]
[redacted] sabbat [redacted].
Jag har icke förrän nu [redacted]
[redacted] att vara faderlös [redacted]
[redacted] jag det. Om [redacted]
är stor, så vill jag dock [redacted]
[redacted] hamna hos [redacted] Min
[redacted] fader kan ej gå till mig,
[redacted] jag vill genom Guds nåd gå
till honom [redacted] till min välsignade
[redacted]. Gud hjälpe
[redacted]!

Min faders begrafning.

Min syster [redacted] skref
[redacted] faders begrafning [redacted]
[redacted] daterad [redacted]
[redacted] följande.
Lördagen [redacted] följ-

de vi [redacted] fader till
[redacted]. Vi voro något
öfver [redacted]. De närmaste
[redacted] och grannarne voro
samlade. I allt var det tolf åkdon i
[redacted]. Gustaf och August i Jord-
fälle (mina kära svågrar) buro en-
ligt fars egen önskan med an-
[redacted]. Utom dessa buro och
[redacted] Granstorp, Andersson i
[redacted], Johan Johansson i Högl
samt fru Johanssons man i
storp. – Far ligger begrafven vid si-
dan af bror August.

All möjlig högaktning och vän-
lighet bevisades både oss och vår
gamla fader. Hela kistlocket var
öfverhöljdt af kransar. En del var
och ganska dyrbara. Mer än
halfva vägen till kyrkan var
[redacted] med granar och grönt. Be-
grafningsakten hölls omkring
på middagen. Efter denna åto
[redacted] till sorgehuset där mi

[illegible] dag, kaffe [illegible] dagen
efter [illegible]
alla [illegible] gjorde [illegible]
det andra bjödes på kaffe [illegible]
[illegible] Det syntes [illegible] vara mycket
[illegible] och [illegible]

[illegible]

[illegible] minnesteckning på min
[illegible] graf.

Min älskade fader var född den 26
oktober 1847 och slutade sin jordevandling
d. 26 juni 1896. Hans [illegible] äriga
[illegible] har för den yttre världen
[illegible] obemärkt. [illegible] hans
lif var [illegible] enkelt, fläckfullt och oförarg-
[illegible] skaffade han sig dock [illegible]
[illegible] i den krets där han rörde
sig. Under de senaste åren fick
[illegible] rätt omfatta Jesus
[illegible] sin personlige Frälsare. [illegible]
[illegible] var han om möjligt
[illegible] älskvärd.
[illegible] Hans familj [illegible] den [illegible]
[illegible] hans [illegible] ännu [illegible]
[illegible] som [illegible] till [illegible]
[illegible] Jesus) [illegible]
[illegible] glömmer den älskvärde [illegible]
[illegible] de längre silfverhvita
[illegible] Hans var en fin och [illegible]

fast [redacted] en god [redacted].

Jag [redacted] gång nå-
gonsin [redacted] fader.
Hans blick var oftast tillräcklig att
[redacted] sin vilja [redacted] då han ta-
[redacted] jag [redacted]
[redacted] han [redacted].
[redacted] jag [redacted] för [redacted]
[redacted]
[redacted] i [redacted]
[redacted] följde jag af [redacted]
[redacted] förmaningar [redacted]
[redacted] vid 20 års ålder [redacted]
[redacted] i Stockholm för [redacted]
[redacted] för predikokallet följde
[redacted] till ångbåtshamnen
i Wadstena och [redacted]
[redacted] i "Gud vare med dig" skola
[redacted] glömmas. Då [redacted]
[redacted] till Kina, sade han [redacted]
[redacted] till [redacted]
[redacted] i "Det är [redacted]
gången [redacted] på
jorden. Vi äro [redacted]

hoppas vi snart skola från skiljas
[redacted] Gud [redacted] oss att vi ändå
till [redacted] mötas i himme-
len".

Nu har han [redacted] sagt gått före till
vårt eviga hem. [redacted] blef mig icke för-
[redacted] att vid hans frånfälle offra honom så mycket som
[redacted] enda liten blomma. Långt [redacted]
[redacted] frans kransar ha vissnat [redacted]
[redacted] Krans som han under lifet
[redacted] flätade tillsammans [redacted]
[redacted] ofördärfvad. Denna krans är [redacted]
[redacted] Krans. Hans minne är odödligt
ty det är nedskrifvit både i him-
malen och på jorden. Om honom [redacted]
det sålunda tillämpas: "Han lefver [redacted]
[redacted] han är död".

"O, farväl vi träffas åter, dyre
fader sof i frid! Gärna vi [redacted]
velat hafva bland oss kvar ännu
[redacted] dock vi önska ej tillbaka [redacted]
[redacted] fader tagit har. Gud [redacted]
[redacted] fögt vi säga: [redacted]
[redacted].

En missio[illegible] [illegible] till
Wan[illegible]

(Sept. 16-19) 1896

Wangtai ligger 50 li ([illegible] mil) [illegible] om vår stat[illegible] [illegible] Lindberg och mitt [illegible] har [illegible] [illegible] flera gånger. I slutet af [illegible] [illegible] lyckades vi ock för [illegible] [illegible] en flygelbyggnad [illegible] afgjen[illegible] [illegible] "Barmhertighetens [illegible]" [illegible] betraktas detta sammanhälle, [illegible] [illegible] är ganska stark och [illegible] [illegible] månaders[illegible] [illegible] [illegible]teralplats för [illegible] [illegible] [illegible] Sommaren var utstationen.

Onsdagen d. 16 Sept. reste hela den Rinellska familjen dit för att stanna där några dagar. Som inga utländska kvinnor eller barn förut hade besökt platsen, [illegible] nyfikenheten som [illegible] [illegible] vänta ganska stor. Hundratals kinesekvinnor och barn [illegible] dag-

[illegible] icke så få af dem fingo då för första gången lyss[illegible] till budskapet om Jesu Kärlek. Det är nästan rörande att höra en del af dessa stackare, som veta med sig [illegible] de äro så förnedrade, och [illegible] hållna i världen, gjöra ord sådana [illegible] detta: Är det möjligt att Gud kan älska oss. Vi äro ju så [illegible] föraktliga. Tänker han verkligen på oss också"? Huru skönt är det icke att just för sådana få måla Guds och Jesu kärlek! O att Herren finge öppna många Lydiashjärtan. Gud välsigna folket i Wangtai!

Gatumöten [illegible]

(Sept 20)

Gatumöten och skrift-
spridning äro hjelpmedel
af stort betydelse i Kina. Under
de senaste dagarne har br. L. [illegible]
ut på landet och det har fallit
på min lott och stanna [illegible]
hemma i staden. Jag har [illegible]
nu på allvar försökt [illegible]
[illegible] på ga-
torna samt i butikerna och bo-
darna. det har lyckats mig öfver
förväntan att sälja böcker. Rät
många evangelier ha blifvit sål-
da under de två sesta dagarne
ja, min otro har i detta fallet
kommit mycket på skam. Flera
korta predikningar ha ock hål-
lits här och där på gatorna
och i handelsbodar dit jag
vänligen har inbjudits. [illegible]
allen har, åhörarne [illegible]

det har sett ut med stor uppmärk-
samhet och intresse. Må Herren
välsigna [illegible] det talade som
det skrifna ordet till själars
frälsning!

Min första besök i Yamen.

Augusti 3. 1896.

Den engelske kaptenen Mortimer
O'Sullivan inbjöd mig att följa med till
Chéngtao för att bese nämda samhälle.
Som jag aldrig förr hade varit där
och platsen varit mycket omtalad äf-
ven ifrån synpunkten att där öppna
hamn för utländsk handel, följde
jag med dit. — Samhället var i sig
sjelft icke stort, men det oaktadt
var det mycket naturskönt. De trä-
rika kullarne vimlade ock af har-
ar och annat villebråd. Icke heller
[illegible] af skogens djur — harar [illegible]
[illegible] — blef vårt gemensamma
byte.

I Chingtao blef det mig förunnadt att ... och militära Yamen ... hofvaren för de få platsen varande soldaterna — uppförde sig mycket vänligt mot oss. Som han emellertid hade främmande från Chinan-fu, hade han satt något för djupt i glaset. Vid vårt besök måste utlänningarna fram. Att undertecknad tackade detta, behöfver väl ... Det är i sanning svårt att få aflägga en god bekännelse både inför hög och låg — bekänna icke blott i ord utan ock i gärning. — Detta var emellertid mitt första besök i Yamen och mitt första samtal med en kinesisk "ta-yën". Mitt uppförande där från kinesisk synpunkt var tölpaktigt är sjelfklart, men jag tackar Gud att jag är en utländing och icke en kines, ty att vara ... om det sedan vore en mandarin, är föga efterstråfvansvärdt. Gud hjälpe dessa "storskälmar"!

Ett ... uppbyggelsemöte.

I slutet af Oktober var ett större kinesiskt uppbyggelsemöte anordnadt i Pingtu. Utom de närboende baptistmissionärerna tillhörande "Södra Amerikanska Baptist Missionen" voro br. Lindberg och undert. äfven välvilligt inbjudna till mötet. Kort sagdt: Mötet var ett godt sådant och manade till förnyade ansträngningar på vårt kinesiska arbetsfält. Det var både glädjande och rörande att se gamla såväl som unga omvända kineser från nära och fjerran predika och vittna om frälsningen i Jesus Kristus. Mötet var alldeles som dylika — hemma. Gud vare lof för hvarje omvänd hedning, som lofvar Gud och förkunnar hans dygder!

Dr. + Mrs J. B. Hartwell gäster vårt hem.

Nov. 2. 1896.

Från uppbyggelsemötet i Tingtu följde Dr. + Mrs Hartwell med hem för att gästa vår stad och familj. Det var roligt att se det älskvärda paret och vi kände oss synnerligen tacksamma att få ha dessa vänner i vårt hem. Vi skola aldrig glömma den hjälp och den gästfrihet som de visade oss under vår vistelse i Tengchaw den första sommaren vi voro i Kina. Gud löne dem och välsigne dem. Tyckes han den åldrige veteranen, som för bortåt fyratio år sedan först af alla utländingar kom till T. med fridens evangelium!

Höstarbetet 1896.

Under hösten har åtta predikoturer (företagits) ut åt landet ~~[illegible]~~ och ett ganska stort antal böcker ha försålts. Efterfrågan ~~at~~ de senare ha t.o.m. stundom varit så stor att [illegible], som medtagits [illegible] för flera dessa, ha [illegible] sedan den första dagen. [illegible] hem böcker så fort som behofdes.

Det har varit intressant att [illegible] på marknaderna höra [illegible] folket diskuterat oss och vår lära. "De dar," saga somliga, "tillbedja ej afgudarne utan den himmelske fadern". Andra säga: "De förmana folket" o.s.v.

"Lärare," sade [illegible] en tid sedan en femtonårig gosse till mig; "jag förstår mig icke alls på Jesu religion, men folk säger att I lefven i öfverensstämmelse med hvad I lären och det samma tycker ock jag."

"Min herre," sade en bildad man då han aflägsnade sig ifrån vårt senaste ordagsmöte, "jag

vill snart komma igen och höra mera om Jesus. Jag kunde icke riktigt fatta aftonens predikan och jag känner mig mycket okunnig". Dagens text handlade om huru Jesus uppenbarade sig för de två lärjungarne på vägen till Emmaus.

Det ser nu som att folket i allmänhet skulle börja få klart för sig hvad vi äro för slags folk. Förr frågade hvar och hvarannan person: "Hvad slags handelsaffär har Ni, som gör Er rik"? Nu där- emot börja de flesta veta, att vi "förklara böc- ker", "predika vägen", "förmana folk" och "göra goda gärningar" såsom de kinesiska ut- trycken ordagrant betyda. Trots detta är en god början såsom vi hoppas. Kunna vi dock icke vara belåtna endast med detta. Vår dag- liga bön till Gud är att han måtte få fräl- sa detta folks själar. Ja gifve Gud att denna härliga dag komme snart!

Den kinesiska nyårsveckan 1896-1897.

Den sista veckan på det gamla kinesåret har som vanligt varit en marknadsvecka. Trots den djupa smutsen har dock marknaden under hela tiden varit väl besökt. Vi beslutade [illegible] att besöka den och infunno oss följaktligen både för- och eftermiddagen, försedda med en bokhäcke och en del trak- tater.

Vid sidan af oss hade vi en hel del "konst- pousare" såsom kinesiskt- och delvis utländskt ty- valgalleri, okyska bilder, taskspelare, teater- pjeser", medicinförsäljare och afgudamakare för att icke tala om mycket annat. Alla sökte naturligtvis som vanligt att öfverbraffa hvarann i kvicklutar för att kunna samla så mycket folk som möjligt.

Utan några puffmedel lyckades vi emellertid att samla rätt mycket folk, som stundom med uppmärk- samhet lyssnade till det talade Gudsordet. Omkring ett trettiotal delar af N.T. såldes dagligen och en rätt stort [illegible] traktater utdelades gratis. Som br. Lindberg samtidigt gick ifrån hus till hus (synnerligast handelsbodarna och sålde lika många

eller flera böcker om dagen, så blef åtminstone ett sextiotal ex. af den heliga boken dagligen utspridt ibland folket. Vi hoppas att detta Guds ord icke kan vara fåfängt.

Våren 1892.

Våren är i likhet med hösten en god tid för resor ut åt landet. I likhet med föregående höst har såväl br. L. som undertecknad varit flitiga både utom och innom staden. Isynnerhet bokspridningen har bedrifits med framgång. De flesta böcker undert. varit i tillfälle att sprida på en dag var i Wang Ko Chuang en plats 100 li härifrån. Där såldes nämligen d. 9 maj 113 ex. Efter den platsen kommer Chéngtao med 89 ex. samt Wangtai med 205 ex. fördelade på tre dagar. På andra platser, och icke minst i Kiaochao, har ock ett stort antal böcker blifvit sålda. Gud gifve att de blefve lästa till verklig nytta för folket och i synnerhet för dem som ha köpt dem!

En sommarutflykt. June 22 – July 11 1892

Den 22 Juni reste undertecknad med familj till Chéngtao (Tsingtao) för att hvila och hemta krafter för den kommande sommarhettan. Vi hade ej några vänner eller bekanta hos hvilka vi kunde taga in hvarför vi beslutade oss för att bo i tält. Försynen sörjde dock för ett ännu bättre husrum. Då vi hade sofvit endast två nätter i tältet kommo nämligen ett par officerare ifrån fästningen och bjödo oss att flytta in i en mindre [illegible] på en mycket naturskön kulle ej långt ifrån vårt tält. Officerarne sade b. a.: "Vi äro alla borta ifrån hemmet och böra sålunda hjälpa hvarandra. I hafven kommit hit för att förmana folket och det är sålunda lämpligt att vi bestå Er med husrum under Er vistelse här. Vädret är icke tillfredsställande emedan att det kommer regn. Däruppe stå rum tomma. Flytten dit genast och tagen dem i besittning. Vilja I sedan innan I bestämmen Eder, så var så god och följ med oss, vi skola visa dem för Eder."

Denna inbjudning var naturligtvis lika vänlig som oväntad och vi visste knappast hvad vi skulle svara. Då vi emellertid förstodo att de menade allvar med sin inbjudning, beslutade vi oss för att efterkomma den. – Soldater sändes för att bära upp våra saker och inom en liten stund voro vi bosatta i det kinesiska kronohuset. Vi bodde där en fjorton dagars tid och åtnjöto under hela tiden så mycken vänlighet af både befäl och menige man, att vi ha aldrig förr blifvit så väl bemötta af kineser.

Utom det att vi sökte vårda vår hälsa sökte vi ock undert. att missionera ibland folket. Soldaternas barracker besöktes och härvid där på gatorna predikades Guds ord. 215 ex böcker spriddes under tiden.

Att Chengtao är rikt på villebråd bevisades ock denna gång. Utan mycken tidsspillan sköttes ej mindre än sjutton harar och en del dufvor, medan vi voro där.

Då vi voro färdiga för hemresan, fingo soldaterna åter kostnadsfritt bära våra saker. Vi skola länge minnas det angenäma besöket i C. Gud välsigne Chengtao!

Ett styggt rykte.

Under sommaren 1897 utspriddes här i staden ett styggt rykte, om oss utländingar. Det sades nämligen, att br L. hade köpt och dödat en större flicka för att bereda medicin af henne och att undert. utkastat halfätna frukter på gatan, som sedan åts af kinesbarnen med den påföljd, att de blefvo förvillade. Detta rykte är visserligen ett gammalt, öfver hela Kina uppspridt och på olika platser trodt sådant, men här i Kin[illegible] Choo är detta, så vidt jag vet, fullkomligt nytt och i sitt slag det fulaste. Må Herren hjälpa dessa stackars vidskepliga och lögnaktiga människor! – "Hvarför larma hedningarne och tänka folken fåfänglighet ...... Han som bor i himmelen ler, Herren bespottar dem."

Ett Kinesiskt Karaktärsdrag.

D. 22 Sept. 1897.

Är just hemkommen ifrån en marknad i Yong-fang, som ligger 18 li härifrån. Det föll mig då in att köpa en half "dao" (=80 ark) kinesiskt papper. Priset var enligt öfverenskommelse 60 små "cash" för stumpen. Jag stod själf och såg på, då säljaren räknade till papperet på det att jag skulle vara säker på, att han ej "kuggade" mig. Vid hemkomsten såg jag dock litet närmare på papperet inuti packen och upptäckte då ett å två halfva ark. Vid närmare undersökning befanns det vara icke mindre än tio halfva eller mindre än halfva ark och endast tjugo, som skulle kallas hela, fastän somliga af dem äfven voro skadade och andra skarfvade. Arken voro lagda så, att den ena ändan af packen innehöll fulla antalet ark, men den andra hade tio mindre. Naturligtvis räknade den knepige handlanden den ändan, som innehöll fulla antalet. Detta är blott ett af de många sk[...]iter som kineserna dagligen föröfva i större eller mindre skala. Här bekannas sålunda ordspråket: "Den som icke ser upp med ögonen, får se upp med tungen".

En kinesisk presbyterian.

Sept. 1897.

För några dagar sedan kom en 70 årig kines som till trosbekännelsen var presbyterian till mig på besök. På tal om hans omvändelse berättade han bland annat följande: "Jag kom för några år sedan hem från Manchuriet och uppmanades vid hemkomsten af min släkting att gå och höra den utländske herr C., som för tillfället var i min hemtrakt och predikade. Min släkting hade själf hört honom predika, men vågade ej fälla något omdöme om den nya läran. Nu önskade han höra mitt omdöme. Jag gick och uppmärksammade ganska snart af missionären. Han frågade mig om jag hade kommit dit som vän eller fiende. Jag försäkrade honom att jag ej var hans ovän utan hade kommit dit för att höra den nya läran. Efter en stunds samtal med mig, uppmanade han mig att ansluta mig till den kristliga männadsskolan, som snart skulle börjas uti sam-

byn. Om jag gjorde detta, lofvade han mig 6000 K.C. som hjälp eller ersättning för tiden.

Jag lät dock icke öfvertala mig det året, men följande året, då herr C. åter besökte byn, lät jag mig inskrifvas. Jag tyckte "läran" var god och önskade bli döpt och ingå i församlingen. Detsamma beviljades mig, och nu har jag tillhört församl. i tre och ett halft år." — Jag vill icke betvifla den gamle mannens kristendom eller ärlighet, men nog får jag bekänna, att det förefaller mig vara en rätt gesvint väg till omvändelse och församlingsgemenskap — en väg, som i all sin bekvämlighet och frikostighet, lätt kan beträdas af annat än kristliga bevekelsegrunder. Gud gifve att hvar och en som öfvergår till kristendomen också i själ och hjärta öfverginge till Kristus!

Vännerna Lindbergs åter hemma.

Den 25 Sept.

Vi ha i dag haft förmånen att hälsa familjen Lindbergs välkommen hem. Det var roligt att efter mer än tre månaders skilsmässa återse dem. Roligt äfven att se dem alla friska och sunda. Deras fyra veckor gamla gosse, Sven, synes också vara en liten pigg pys. Gud signe honom!

Huru många kineser kunna läsa?

Den gamle Kinamissionären Dr. John L. Nevius säger i sin lilla bok om "Planerna för missionsverksamheten i Kina" bl.a. följande: "Hvar tjugonde manlig Kines kan läsa och knappast en på tusendet af kvinnorna. Bland de kristna (Presbyterianerna) kunna nästan alla barnen läsa och alla äldre under fyrtio år ha lärt sig läsa".

Kinesiskt minne.

Om detta säger Dr. Nevius:
"En lärd Kristen man, som varit blind i tjugu år, har under nämda tid lärt sin femtonåriga dotter att läsa bibeln. Läsningen tillgick sålunda: Flickan beskref karaktärernas utseende och han lärde henne deras uttal och betydelse. På detta sätt lärde flickan sig omkring 2000 karaktärer. Fadern har sedan i sin tur från flickans läppar lärt sig Matteus o Johannes evangelier samt Apostlag., Rommarebrefvet och dessutom flera delar af den heliga skrift utantill".

Gossarne sjuka.

Det var d. 15 Oktober, sent på natten, jag kom hem ifrån en marknad i Tsang-Kio. Hemkommen fann jag lampan brinna. Strax anade jag att sjukdom var å färde. Den sakta knackningen på fönstret manade min öfveransträngda och utvakade gumma ut att öppna. Båda gossarne hade högsta stadiet af messling och en häftig diarré. De sågo mycket illa medtagna ut. Messlingen öfvergaf dem visserligen snart, men diarréen öfvergick till rödsot. Efter flera veckors förlopp, mycket arbete och bekymmer började de likväl blifva temligen återställda. Vi tackade Gud, ty vi mena att vi hade fått dem tillbaka ifrån "dödens portar".

En lönande jagt.

På väg till Matá, hade jag i dag (d. Okt.) tillfälle att göra en god gåsslakt. Icke mindre än tre vildgäss fingo sätta lifvet till för en enda smäll. – Framkommen till Ch'ingtao-bergen skjötos åtta harar och några dufvor på en enda dag. O hvilken vildt-börda! Br. L. och undertecknad höllo på att digna under bördan. Nog vore det än att vara jägare om man alltid finge så mycket!

En täck-tjuf.

Från d. 30 Oktob till d. 5 Nov. bevistade undert. marknaden i Chu-Cheng's stad. Trots regn syntes mitt besök ej vara alldeles förgäfves. 228 böcker såldes. På grund af dåligt väglag kunde jag ej få något djur att taga mina saker. Bad därför "hotellvärden" att han skulle skaffa mig en karl att bära böckerna såväl som mina sängkläder. Då emellertid den gynnaren kom hem till mitt hem med sakerna, fattades det emellertid ett täcke. Tjufven, eller om man hellre vill: bäraren ljög och vrängde för att försöka inbilla mig att han under vägen blifvit öfverfallen af tjufvar, som trodde att han hade silfver. Huru otroligt detta var låter sig lätt förklaras af den omständigheten att de två botarne, som han ock bar, ej voro uppbrutna och att inga andra saker eller kläder voro bortstulna än ett täcke. Frågan: "Hvarför ville ej tjufvarne ha täcket N. 2 och hvarför taga de blott ett täcke, då de voro ju voro flera i sällskapet och kunde fått hvar sin klädespersedel, kunde ej den "skurken" riktigt förklara. Som jag genomsåg hans bedrägeri fick han betala skadan med omkring Kr. 5., men slapp i öfrigt helskinnad ifrån yamens klor, något som han icke skulle ha gjort, om han skulle behandlats efter sina gärningar. Godt emellertid att låta "nåd gå för rätt". Förlåta är gudomligt. Herre, lär oss att förlåta och mottaga förlåtelse!

Tyskarne komma.

Det var d. 16 Nov. 1897 som br. L. o undert. reste till Po marknad för att stanna där några dagar. Folket där var mycket oroligt. Orsaken var, att som sade att utländska soldater hade blifvit landsatta i Chingtao, kört bort därvarande kinesiska trupper och ämnade sig gå rakt på Kiao Cheo stad. Vi trodde det hela vara endast ogrundade historier ända till dess att vi d. 20 i samma månad kommo hem till K. då vi funno folket i allmänhet vara mycket uppskrämdt, och 2 à 300 beväpnade tyska soldater verkligen gästa staden. Vid närmare efterforskning fingo vi situationen temligen klar. Kineserna hade dödat tvänne tyska missionärer*) (Katolska) i Yen Che-fu, Shantung och detta var orsaken att tyskarne kommo på sätt som nämnts. De fordrade upprättelse för mordet (Mordet begicks d. 1 Nov.) och togo, enligt deras egna proklamationer Chingtao, Kiao Cheo Chi Moh med omnejd såsom "pant" till dess att Kina hade gifvit dem full upprättelse. Då de hade uppklistrat sina proklamationer, och anmält sitt ärende för Yamen lämnade de på staden påföljande dag.

*) Missionärerna voro: P.P. Nies o. Henle.

Hem

Tyskarne intaga Chingtao

Det var d. 15 Nov. 1897 som fyra tyska krigsskepp kastade ankar i Chingtao hamn för att intaga platsen. Som man ej ville utgjuta blod, tog man det på ett "narraktigt" sätt. Man sände nämligen bud till den kinesiska generalen och underrättade honom om att man önskade landsätta trupper där för millitära öfningar. De tyska soldaterna, till omkring 2000 till antalet, voro komna i land. Alla hade intagit sina poster. Allt var

sedan

klart. Ånnu ett bud sändes till den kinesiska generalen, men nu innehöll det samma en motiverad befallning att utrymma platsen till kl. 3 e.m. samma dag. Hans soldater beviljades vid aftågandet att medtaga sina tillhörigheter såsom kläder m.m., hvarje soldat fick ock taga sitt gevär, men ingen ammunition.

Kinesernas förskräckelse.

Då tyskarne kommo så långt som till Kiao-Chao, besvarade kineserna de förras rörelser genom att sända trupper till bland andra platser äfven till Pingtu (i allt 5.000 man). Då de (kinesoldaterna) hade kommit så långt, vände de naturligtvis ock till. Nu uppstod en allmän förskräckelse och villervalla. En massa af stadens befolkning flydde. En del togo lifvet af sig. Handeln afstannade, skolorna stängdes; bröllop uppsköts och de som hade döda i familjen vågade ej ens begrafva dessa. Vägarne blefvo ock efter mörkrets inbrott ofarbara. Röfvare och tjufband slogo ihjäl flera personer och gjorde en massa inbrottsstölder. Då brotten anmäldes till Yamen svarade mandarinen endast: "Jag kan icke göra något däråt". Det var en laglöshetens tid. Landsfolket ledo mest. Så småningom återställdes dock lugnet.

"En släng med af sleifven".

Trots det att vi, missionärer, naturligtvis stodo helt och hållet utom den Tysk-Kinesiska konflikten fingo vi dock "en släng med af sleifven". Våra motståndare påstodo att tyskarnes kommande berodde på oss. En del gingo t.o.m. så långt att de påstodo, att de hade sett br. L. och mig föra befälet öfver trupperna, då de kommo till staden. Detta påstående vederlades

af den omständigheten att vi tillkommande
hade besökt marknaden i Pó och att
vi kommo till staden först 2 à 3 tim-
mar efter sedan tyskarne hade
anländt. De kommo från öster
och vi däremot från väster.

Under villervallans och förskräc-
kelsens tid var det dock uppmunt-
rande att se och erfara att så mång
kineser skänkte oss ett otvetydigt
förtroende. Många exempel därpå
kunde andragas.

Missionsarbetet.

Det är klart att missionsverksam-
heten under den nyss skildrade laglös-
heten och rådlösa tid måste lida.
Vi försökte dock göra hvad vi
kunde. De trägnaste ansträng-
ningarne lämnade dock mänsk-
ligt att döma litet resultat.
Bokaffären, som förut hade gått
ganska bra, började nu helt och

hållet stoppa. I Wangtai, som böcker-
na förut ha haft en god marknad, ville
knappast någon köpa dem. Vi voro där,
jag tror det var två särskilda gånger,
då vi icke fingo sälja mer än nio böc-
ker pr. dag. Allas tankar och sam-
tal var — tyskarne. I kinesernas
tolfte månad började vi dock kunna hålla
dagliga möten å vår lokal här i sta-
den och böckerna fingo ånyo jäm-
förelsevis god efterfrågan.

Litet statistik för 1897.

Under året har 88 undert. tillbring-
at 88 dagar utom stationen för pre-
dikan och skriftspridning; 3.354 li
ha tillryggalaggts på häst- eller ås-
neryggen och 1.923 större och mind.
böcker ha blifvit försållda.

Under året ha 158 bref blifvit
afsända till utlandet och 103 d:o
ha från samma håll mottagits.

Nyårsaftonen 1897.

"Tack min Gud för hvad som varit.
Tack för allt, hvad du beskär.
Tack för tiderna, som farit.
Tack för stund, som inne är.
Tack för ljusa, varma af våren
Tack för mörk och kulen höst.
Tack för re'n förglömda tårar.
Tack för friden i mitt bröst.
Tack för hvad du uppenbarat.
Tack för hvad jag ej förstår
Tack för bön, som du besvarat.
Tack för hvad jag icke får.
Tack för lifvets hemligheter.
Tack för hjälp i nödens stund.
Tack för nåd som ingen mäter
Tack för blodets fridsförbund.
Tack för himmel blå i lifvet
Tack för moln du strön därpå
Tack för solljus af dig gifvet.
Tack för mörkret likaså.
Tack för pröfningar och strider
Tack för hopp som uppfylles vig
Tack för dagen, som framskrider.
Tack för hopp som slagit fel.
Tack för rosorna vid vägen.
Tack för törnet ibland den.
Tack för resta himlastegen.
Tack för evigt byggadt hem.
Tack för kors och tack för plåga
Tack för himmelsk salighet.
Tack för stridens klara låga
Tack för allt i evighet"

Den 1sta Januari 1898.

I have a great need of Christ, but I have a great Christ for my need.

Vår första "Missionsbox".

Fredagen d. 14 Januari 1898 var en glädjedag både för stora och små. Då kom nämligen en med praktiska och värdefulla gåfvor uppfullpackad "Missionsbox" ifrån Sverige. O huru tacksamma vi kände oss till Gud och våra kära och uppoffrande vänner för allt godt vi fingo mottaga. Gud välsigne hvarje gifvare. Göre han oss värdiga föremål för syskonens kärlek och gåfvor!

[illegible] af arbetet

D. 20/2-98.

Det är i dag Kinesernas Nyårsafton. En vecka af träget arbete ligger bakom oss. Bokspridningen under nyårsmarknaden har gått bättre än hvad man vågade hoppas. Tvåhundra ex. af "Kristlig väggkalender för år 1898" gick som "snö i hett vattnet". Gud välsigne sitt eget ord!

Många "smällar".

Nyårsnattens salut var lång och uthållande. Kanske man ville skrämma de i staden boende tyskarne och förekomma blodbadet. (Ett rykte sade, att de tyska soldaterna under nyårsnatten skulle döda alla i staden boende kineser.) Var detta orsaken, lyckades man förträffligt, ty tyskarne bröto nämligen upp och på själfva den kinesiska nyårsdagen gingo till Chi-Mek.

Nu fingo kineserna åter bekymmer. Frågan blef nämligen: "Hvarför bröto tyskarne så hastigt och oväntadt upp"? Man besvarade denna fråga b.a. så: "Kinesiska sol-

sätt ha trängt sig fram ända till Chi-Meh, om strid ha utkämpats där till Kinesernas fördel och om möte de därvarande tyska soldaterna fly". - Ryktet om krig var naturligtvis ogrundadt. Orsaken till uppbrottet var, att de i C. skulle fira Kejsarens födelsedag.

Kineserna döda en tysk soldat.

På själfva den kinesiska nyårsaftonen (Januari 28) fick en tysk soldat släppa till lifvet i Chi Meh stad. Blott en enda kines föröfvade mordet. Ingen syntes stå bakom honom. Gärningsmannen greps, och afrättades kort efter.

Tyskarne komma tillbaka till Kiao Chao.

Ett rykte sade, att fred mellan Tyskland och Kina var ingången och att tyskarne ej vidare väntades hit till KiaoChao, men detta upphäfdes snart. Den 6 Febr. hade vi åter omkring 300 man här i staden. Några af officerarne berättade att Tyskland och Kina hade varit mycket nära att afsluta fred, men att ett telegram från Canton just då hade ankommit f till Peking som förklarade att ett nytt mord å tvänne tyska missionärer hade föröfvats i närheten af nämnda plats. Detta var orsaken till tyskarnes återkommande. - Af tidningarne senare framgick att det ej förelåg något egentligt mord. En tysk missionär hade blifvit illa misshandlad och en hans kinesiske tjänare hårdt slagen, men ingen blef dödad.

Talrikt besökta mötena.

Redan d. 2ra i Kinesernas första månad började vi ha dagliga möten å vår lokal Kl. 3 e.m. Dessa möten blefvo så väl besökta, att vi för fullt och öfverfullt hus fingo fortsätta att dagligen predika Kristus under hela månaden. Flera hundraden och tusenden fingo under tiden lyssna till Korsets ord. I regeln talade vi, (br. L. o undert.) båda under hvarje möte, och ledde sammankomsterna hvarannan dag. För att samla folket brukade den som för dagen skulle leda mötet stanna inne å lokalen och den andre gick ut på gatan, samlade några personer omkring sig för hvilka han talade en stund. Då hans anförande var slut hade vanligen en stor skara människor samlats. Han tog nu tillfället i akt och bjöd dem att gå till salen och höra predikan af br. n.n.. I spetsen för folkskaran gick han därefter till mötet och br. n.n. välkomnade sin publik, anvisade platser och predikade för den. På detta sätt finga otroligt många höra "vittnesbördet" som förr, el. eu ej ha kommit för att höra. Det var ock glädjande att se många, som komma åter och om igen för att höra. Må Gud hjälpa, att ordet så rikligen predikadt och så villigt hördt, må bli en "lifvets lukt till lif" för så många som möjligt.

Bokspridningen under första Kinesmånaden.

Före nyåret sade många, då de blefvo uppmanade att köpa böcker, "vi ha ej tid. Kom tillbaka efter nyåret." Jag beslutade mig för att taga dem på orden. Under första hälften af månaden var jag dagligen (hvarje

förmiddag) ute och sålde böcker, spridde traktater och höll kortare predikningar. Under tiden sålde 116 större och mindre böcker. Utom dessa såldes och några efter mötenas slut å lokalen. O att Gud finge öppna ögonen på hvarje läsare och leda honom att tro Guds ord!

Tyskarne mörda en Kines.

Den 20 Febr. (Söndag) inträffade här i Kiao Chao en förargelig händelse i det att en drucken tysk soldat dödade en sjuttioårig Kinesgubbe. Det tillgick sålunda: Soldaten, åtföljd af en sin kamrat, gick in på ett "Kaffé" för att dricka té. Efter tédrickningen ~~gjöd~~ begärde och erhöll han ~~en~~ en rökpipa af Kinesgubben. Då han hade slutat att röka, lämnade han platsen utan att ~~å~~ återlämna rökpipan. Gubben följde tätande efter. Tysken förstod naturligtvis ej hvad gubben

sade. Komna till soldatens bostad säges gubben ha flugit på tysken och b.a. slagit af honom hans mössa. Soldaten blef arg, drog sin bajonett och gaf Kinesen ett stygn i bröstet med påföljd att denne efter en liten stund förlof sin dag.

En Kinesgubbes värde.

Då den tyske soldaten hade dödat Kinesgubben, ville tyskarne ersätta den dödes släktingar med penningar. I ersättning eller förlikning bjödo de $ 800. Släktingarne voro dock ovilliga att mottaga penningarne, hvadan saken kommer behandlas å högre ort. — Det skall bli intressant att se det verkliga "priset på en Kines". Finge bl. a. öfverheten behålla penningarne, torde den dock vara villig att sälja bra många af sina undersåter för d. pris, som tyskarne ha erbjudit. —

torde den sätta upp näsan och vilja ha mer.

Skämt med guden.

Tyskarne togo en gång på skämt en afgud i ett tämpel. Till en början buro de den i famnen som ett barn, men sedan drog en af dem sin sabel görande min af att hugga hufvudet af den. En kineskvinna bevakade det hela. Förskräckt föll hon ned för den tilltänkte gudamördarne och försökte afvända "mordet". Med melankolisk röst framstammade hon orden: "Jag ber Er ärevördige herr, sätt tillbaka guden. Om Ni förstör den, få vi svälta ihjäl". Afguden fick "lifva".

Tyska kolonien.

Under april månad 1898 reste undertecknad i sällskap med br. Lindberg till Tsingtau för att se våra grannar tyskarne. Vi funno platsen ganska mycket förändrad mot hvad den förr varit. Handel- post- och bankrörelser voro i full gång. Flera byggnader hade blifvit inredda efter utländska fordringar, några mindre hus voro uppförda så till sjukhus o.s.v.

Bland införda reformer voro Sabbatsfirande, Opiumshålornas afskaffande och förbud att jaga harar kanske de mest framträdande.

Flera presbyterianska kristna träffades, några [illegible] hållos o. 25 [illegible]

Af pastor Müller bjödos vi ombord på krigsskeppet "Irene". Dr. Faber fr. Shanghai träffades också.

Illustrerade predikningar.

Sedan jag kom hem ifrån Teng-tan började jag att besöka byarne kring omkring K. för att hålla illustrerade predikningar. Min mål var att besöka hvarje by som ej ligger mer än fem [illegible] (en fjärdedels mil) ifrån staden samt att så vidt möjligt dagligen besöka en eller flera byar. Texten i de flesta byarne var Baltasars gästabud. Denna text hade jag illustrerad på en ganska stor tafla, eller hvad man vill kalla det. Taflan, upphängd på en vägg eller dylikt, förfelade sällan eller aldrig att draga både åskådare och [illegible] uppmärksamma åhörare. Jag kände icke sällan uppmuntrad af företaget. Många många byar besöktes. Företaget och dess resultat manar till fortsättning. Herren gifve lycka till sitt eget verk!

Han önskade att gå in i församlingen.

På mina byvandringar påträffade jag en kinesisk officer som syntes vara åtskilligt intresserad af hvad jag hade att berätta. Följande söndag kom han till kapellet. Än efterföljande söndag likaså. Kort efter detta sände han mig en present som åtföljdes af en liten skrifven bok som blott upptog hans och mitt egét namn. Hvad som var meningen med denna boken förstod jag icke vid tillfället hvadan jag återsände den tillsammans med mitt eget visitkort. Efteråt förklarande han det dock själf sålunda: "Jag önskade ingå i Er församl. och de

na bok hvari mitt namn och "lärjungatittel" stod var ämnad som min anmälan". Stackars man! han förstod nog icke så myckel hvad denna begäran innehöll. Dock våga vi hoppas att hans afsikt var god. Vi försökte undervisa honom i Guds ord. Bad honom att komma igen och flitigt besöka våra möten. Detta har han ock till dato gjort. Gud välsigne honom!

Lärare Wang

En dag (det var d. 23 maj) gingo br. L. och undertecknad ut till lärare W., som bor tjugo li ifrån staden, för att helsa på honom. Han har förr flera gånger besökt såväl våra sammankomster som oss ~~och~~ personligen och visat åtskilligt intresse för Guds ord. Nu besökte vi som sagt honom och hans skola för att om möjligt försöka leda honom till den Herre som vi älska och tjäna. Han syntes vara glad att vi kommo. I samtalet lät han dock undfalla sig sådana ord som dessa: "Ack att jag hade börjat att tro på Gud för tjugo år sedan. Nu är jag för gammal. Jag är nu femtio år". Vi försökte förklara för honom Guds stora kärlek i det att han önskade frälsa honom just nu. Ett vackert drag af honom var, att han icke blott själf lyssnade med såsom det ~~syntes~~ intresse, utan han uppmanade ock sina elever att höra. Han är ej en dum karl. Han ~~förstod~~ icke så litet af skriftens sanningar. Gud hjälpe honom att verkligen tro!

Ett sjukbesök.

Har nyss varit hos Chao Yu-an. Han har nu legat sjuk i nio månaders tid. Kroppskrafterna syntes nästan helt och hållet ha försvunnit. Det syntes mig att han kan ej lefva länge till. Af hans tal och bekännelse syntes det dock framgå att han under sjukdomen mer än förut hade lärt sig att blicka upp till Gud. Han påstod sig ha öfverlämnat sig själf och sina angelägenheter åt ~~[illegible]~~ förtröstade helt på hans nåd. Om han dog väntade han att bli upptagen till Gud; fick han bli frisk igen, önskade han lefva för hans räkning och bära vittnesbörd om hans nåd. "Ske sålunda Guds vilja med mig" sade han. Till detta säga vi: Amen. — Mannen i fråga dog [illegible]

Predikohjälp.

Sedan kinesernas andra månad ha vi (br. L. o. under.) haft god hjälp i predikoverksamheten af en till staden hitflyttad "apotekare" vid namn Sönen. Han är en sextio års karl. Har ~~varit~~ i många, många år varit anställd som kock hos utländska missionärer och tillhört baptistförsamlingen i nära fyratio år. Att vara kines har han en ganska god kännedom ~~af~~ de bibliska sanningarne. Br. L. brukar säga om honom: "Har han ej fått kristendomen i sitt hjärta, så har han den åtminstone i hufvudet." Vi hoppas dock att hans kristendom har gått längre än till förståndet. Som han är begåfvad både med vilja och förmåga att offentligen tala, ha vi god hjälp af honom. Välsigne Gud hans vittnesbörd!

En flicka

Söndagen d. 5 Juni 1898 föddes oss en välskapad flicka. Gud hjälpe oss att fostra henne såväl som gossarne i Herrens fruktan.

Ett besvärligt sommarnöje.

Den 18 Juli lämnades hemmet. Vår plan var att såsom en familj tillbringa den hetaste sommaren i Tsintau. På grund af att det ej fanns något rum på nämda plats, hade vi att istället styra färden mot Tsäng-kèo. Vid framkomsten dit träffade vi fru Lindberg och hennes tvänne barn på sjöstranden. Lindberg hade gått till Tsintau. Synnerligt Signe Lindberg var förskräckligt solbränd och såg i öfrigt ganska klen och medtagen ut. Kort därpå blef hon ock sjuk i rödsot. Sven var ock illa ansatt. Herr och fru L. lika så. Det dröjde icke heller särdeles länge förr än vi själfva, den ene efter den andre blefvo mer eller mindre sjuka. Alla, utom lilla Margit, fingo hvar sitt i form af krämpor och sjukdom. Utom detta, som i och för sig kunde varit mer än tillräckligt, besvärades vi oupphörligen af råttor, myggor, flugor, vägglöss och andra insekter. Det var en ohygglig tid — en tid, som om den ej hade blifvit förkortad, de flesta af oss sannolikt hade dukat under. Som en hjälp i besvärligheterna & ~~hade~~ vi dock några tyska soldater förlagda på platsen. En löjtnant och en läkare voro oss särskildt bevågna med små tjänster och vi åtnjöto fri läkarehjälp och medecin under tiden. Då nära en månad hade gått voro vi åter lyckligt hemma ———

Konferensen i Woc-Hsin

Oktober 16-23.

Om Konferensen i W. må kort sägas:

"En dag i dina gårdar är bättre än eljes tusende."

Mötet, som var besökt af något öfver femti personer, representerade fem ~~olika~~ länder och mer eller mindre olika trossamfund, andades från början till slut frid och kärlek. Lärdomarne voro mång och min bön till Gud skall från detta möte räknadt bli ifrigare och innerligare att kunna tjena honom troget på den plats jag är ställd. Ja, ske allt så!

Höstarbetet 1898.

Arbetet har (fått ostördt) fortgå under hela hösten. Borta såväl som hemma har en liten ljusning försports. Månne vederkvickelsens tider stunda?

Under hela året ha 98 dagar tillbringats utom Stationen, för verksamhetens bedrifvande. 2066 li ha tillryggalagts dels på åsneryggen och dels till fots. 155 byar ha en eller flera gånger blifvit besökta och 212 delar af N.T. och 552 andra tryckalster ha blifvit sålda.

Välsigne Gud allt som kan välsignas.

1899.

Januari 1.
Motto:

God First.

"That in all things He might have the Pre-eminence."
Col. 1:18.

Styrr Anbud att förlora pengar.

Kinesernas sista månad är för dem, en räkenskapsmånad. Då måste alla räkenskaper afslutas och alla skulder betalas. Som många köpmän o.d. då pläga "slå vantarne i bordet" måste man vara försiktig om man har penningar. Jag hade denna gång rätt mycket penningar i sedlar liggande. För säkerhetens skull tog jag nu dessa och gick till den bank, där jag hade fått dem och ämnade bedja bankherrarne att se på dem och fälla sitt omdöme, om jag kunde behålla dem oväxlade till efter nyåret. Kommen till banken fann jag dörren stängd. Jag förstod genast orsaken och frågade i en närbelägen bod när dörren hade stängts. "I dag på morgonen", sade han.

Jag var sålunda blott några timmar försent.
Men litet försent är mycket för..
Här stod jag nu med en penning-
lunta som i går var värd omkring
400 Kr., men som nu kanske
icke var värd "tre ruttna ling-
on". Dessa penningar var hela
mitt kvartalunderstöd. Skulle
jag nu så hastigt och oförtänk..
förlora allt – ja allt. Att en
Moses-suck smög sig fram ur
det beklämda bröstet får ingen
förtänka. Men denna suck
besvarades ock af Gud, så att
jag från andra banker fick ut
mina pengar och behöfde ej
förlora ett enda öre. Nog be-
visade Herren den gången att
han är en bönhörande Gud.
— Af utlånade pengar – Kr 20..–
som med rätta kunde kallas för
"osäkra fordringar", hjälpte ock
Gud att jag fick ut hälften.

Bibelkurs.. med kineserna

I kinesernas första månad
hade vi utom dagliga "väckelsemö-
ten" äfven en s.k. bibelkurs med
sådana kineser som på närmare
håll önskade "studera läran". Det
var väl första försök i den vägen.
Några få deltogo flitigt och jag
tror att dessa möten måste medfö-
ra åtskillig nytta. Br. Lindberg,
evangelisten (Leo) och underteck-
nad hade hvar sina ämnen,
som behandlades. Mina ämnen
voro: Dop; Nattvard; församlings-
ordning och sabbatens helig-
hållande. – Kursen varade litet
öfver en vecka.

Hvad Kinesgubben kostade.

I dag (d. 29 mars 1899) har den förr omskrifne kinesgubben, som mördades af den tyske soldaten, blifvit begrafven. Tyskarne lära fått betala kalaset med $400, hvaraf dock blott $150 tillfölla den dödes släktingar.

Dop och Nattvard.

Söndagen d. 30 april var en stor högtidsdag för oss missionärer i Kiao-chow i det vi då fingo ha vår första dopförrättning och brödsbrytelse å stationen. Efter 5 á 6 års träget arbete fingo vi då ändtligen döpa fyra kinesbröder — en Lindbergs tjänare, två våra d:o och en från Swang-ling. ~~De~~ aflade alla en god bekännelse om sin tro och blefvo sedan döpta i Kiaochow-floden af br. Lindberg. Efter dopet samlades vi till brödsbrytelse å salen. Undertecknad som hade förmånen leda denna högtidliga handling framsade bl. a. följande välkomstord:

"Denna dag är för oss alla en stor högtidsdag. Vi ha här under fem à sex år nästan för döfva öron predikat den korsfäste Kristus. Det har i sanning va-

rit torka på det andliga området.
Nu synes ett litet moln visa sig
på himmelen. Fyra omvända och
lyckliga bröder ha i dag genom
dopet iklädt sig Kristus och bekänt
sig för alltid vilja tillhöra o
tjäna Herren. Detta kan icke an-
nat än glädja oss. Jag vet att
Edra hjärtan och måste glädjas.
Men icke blott detta: Gud och
hans änglar glädjas och med
Eder och oss. Glädjen är stor och
allmän.

Bröder I ären nu medlemmar
i Guds synliga församling på
jorden. Tron dock icke att I
nu ären fullärda eller fullkom-
liga. Jag har själf tillhört
församlingen i 16 a 17 år, men
känner mig stående framför ordets
djupa och heliga sanningar
som en liten skolgosse som
först börjar första litet af
A. B. C.-bokens innehåll.

"Det är nu vi skola börja lära att
"hålla allt" hvad vår mästare har
befallt oss — i sanning en svår
lärd lexa.

Men skola vi lära denna
lexa behöfva vi att flitigt lä-
sa och ransaka Guds heliga
ord samt flitigt bedja om
Andens kraft och ledning. Tillåt mig
därför uppmana eder att
använda dessa två — ordet o
bönen — I skolen då dagligen
växa i nåden och i vår Her-
res och frälsares Jesu Kristi
lära samt danas efter Jesu
bild.

Församlingskroppen är en.
Vi äro ett — bröder. Å denna
församlingskropps vägnar häl-
sar jag Eder i Herrens namn
välkomna. Gud gifve Eder, dy-
ra bröder, mycket af sin frid
och välsignelse"! —

I brödsbrytelsen deltogo tolf personer, däraf
voro fyra utländingar.

Postkontor.

Genom "The Chinese Custom-House" försorg blefvo under år 1899 flera postkontor öppnade i det inre af Shantung. En af dessa platser, som erhöll postkontor, var Kiaochow stad. Undert.

KIAOCHOW.
JUN. 2 1 1899
膠州郵政局

hedrades med förtroendet att blifva "The Honorary Post master". Första månaden hyrdes, eller rättare upplåts mitt kinesiska studierum som kontor. Efter detta flyttades det till ett för ändamålet förhyrt hus. Jag förblef dock "the Hon. Post master" ett halfårs tid d.v.s. till en viss herr Arndt kom till och öfvertog befattningen.

Väninnorna Swordsons.

En länge väntad hjälp har just nu anländt i väninnorna Swordsons. De ha förut tillhört de s.k. Fransonska missionärerna eller rättare Dr. Simsons mission i W. Kina. Nu hafva de kommit hit för att ~~mot~~ förena sig med vår mission. Vår bön till Gud är att de må blifva nyttiga och till stor välsignelse. Måtte så ske!

Broder Lindberg sjuk.

Okt 1899.

Huru lätt kunna vi icke bli nedbrutna och tillintetgjorda! Br. L. som förr varit så stark och duktig är nu som en skugga. Allmän svaghet förorsakad af nattsvettningar har alldeles brutit ned honom. Jag hade att följa honom till Tsingtau för att hjälpa honom iväg till Chefoo.

Måtte hans hälsa där förbättras!

• •

Efter litet mer än en månads vistelse i Chefoo kom br. L. tillbaka otroligt mycket förbättrad till sin hälsa. Gud vare lof!

Vår andra dopförrätten.

På hösten 1899 (d. 6/11) hade vi vår andra dopförrättning då två unge män, båda tillhörande postkontorets tjänstpersonal, offentligen iklädde sig Kr. genom dopet. Flera voro närvarande. Undert. talade en stund till de församl. Br. Swordson ledde i bön. Efter dopet samlades vi till brödsbrytelse. De nydöpta såväl som vännerna Swordsons hälsades vid tillfället välkomna till församling.

Sålda böcker o skrifter 1899.

Under året har undert. sålt 1.413 större och mindre böcker, ~~samt~~ 2.356 illustrerade tafl. o samt 100 st. Kalendrar.

Årsskifte.

Tack Gud för det gamla! Välsigna rikligen det nya året!

År 1900

Seklets sista år — aftonskymningen. Påminn mig om min egen lifnadsafton! Bered mig o Gud för mitt egët slut!

En hvardagsskola.

Ändtligen ha vi fått börja en kinesisk hvardagsskola ~~med~~ för gossar. Antalet, endast fem, är ej stort, men början är i allmänhet liten. Må den växa och bli stor och nyttig! Kinesläraren är Wang. Min hustru undervisar i religionen och fru Swordson i sång.

Pengar till en evangelist.

Har fått löfte af en br. Per Olson fr. Asker att få penningar för underhållandet af en evangelist på dessa trakter. Br. Tse fr. Singtu har antagit kallelse att tjäna någon månad i början. Efter detta tillträder en br. Kiang tjänsten. Gud välsigne detta försök att göra Jesus känd för Kinas döende söner.

Dop.

Den 3 juni 1900 hade vi vår första dopförrättning för året. Två bröder Han She-fu och Wang wen-Chao från västra landet döptes.

Dagen före dopet sutto br. Swordson och undert. på dopsafven och diskuterade dopfrågan med lärare Wang. Han är lifligt öfvertygad om skriftens lära i nämnd fråga, men kunde ej bestämma sig

att taga steget ut just nu. Han föregaf som orsak att hans gamla fader var så mycket emot det. Han sade sig hafva gifvit ett löfte att i tre års tid vänta på sin faders samtycke och om fadern efter denna tid ej medgaf honom att handla, skulle han göra det emot sin faders vilja. Stackars man: han vill försöka att vara en lydig kinesisk (?) man, men synes icke till fullo förstå att Guds bud måste gå före en hednisk faders treåriga tröts. Jag lämnade honom nedslagen. Månne han efter allt någonsin kommer att bli döpt och en medlem af församlingen? Gud hjälp honom! Lär honom förstå att lydnad för Gud är heligare än lydnad för en hednisk fader.

Boxaroroligheter

Under hela våren ha boxarenuppror nästan dagligen låtit tala om sig. Nu synes det dock ha blifvit mer än vanligt allvarligt. D. 17 juni intogs Taku fästningsverk af de förenade trupperna här ute i "Fjärran Östern". Några dagar senare uppbrändes Wei-Hsiens missionsstation (omkr. 11 sv. mil fr. oss). Missionärerna hade att fly för att rädda sina lif. Raporten var att boxarne skulle förstöra Kaomi (2½ sv. mil fr. oss) under den följande natten och sedan komma till vår stad. Det var ingen tid att förlora. Vi måste

Vi måste fly

Flykten måste ske hastigt. D. 22^dr juni lämnade våra hustrur och barn staden ledsagade af br. Swordson

Ryktet gällde Matio omkring en
tio mil härifrån. Där ämnade vi taga
båt för att resa till den tyska kollo-
nien Tsingtau. För att få en del
af de nödvändigaste sakerna med
oss stannade bi. Lindberg och jag
kvar till följande dagen. På mor-
gonen foro ock vi till M. Vi öfver
raskades vid framkomsten af under-
rättelsen af ett

Mordbrandsförsök.

Någon, eller några usla kineser
hade satt eld på halmtaket
i tullhuset där våra kära
hade blifvit inhysta öfver natten.
Lyckligtvis upptäcktes elden i
tid, så att den kunde släckas.
Som vi ej lyckades få någon båt
den dagen, stannade vi där ytter-
ligare en natt, men då gingo
tulltjänstemännen och vi vakt
hela natten. Dagen efter
fortsattes resan till

Tsingtau.

Vi anlände dit d. 30 juni och blefvo
kärleksfullt mottagna och herbergera-
de af tyska missionärer. Lindbergs
fingo taga in hos Kuntzes, Swords
sons hos Wilhelms och vi själfva
hos Voskamps. Alla visade oss
stor välvillja och vi stå i stor tack-
samhetsskuld till dem.

Oron i själfva Tsingtau var
äfven stor. Peking var belägrad,
kommunikationerna afbrutna,
general Seymour's försök att tränga
fram till Peking hade misslyckats,
missionärerna och de infödda kristna
dödades såsom slagtafår,
Tsingtu (vår grannstation) plundra-
des flera andra stationer likaså.
Tsingtau hade för tillfället icke
mera än 150-200 soldater och
fruktan för oro ej aflägset anfa[ll]
upprörde kollonien. Allt var i
oro. Man fruktade det värsta.

En "boxarflicka".

Mitt under boxaroroligheterna föddes oss en andra dotter. Hon gjorde sitt inträde i denna oroliga världen d. 22 Juli. Allt lyckligt. Gud vare lof!

Till ~~till~~ Kiaochow.

Trotts oroligheterna gjorde såväl undert. som de öfriga bröderna en och annan tur till K. för att se hur det såg ut. Det är ett under att allt fått ~~stått~~ stå i fred. Mandarinens soldater och våra egna tjänare se efter allt samman temligen bra. Om Herren dock icke vaktade huset, så arbetade säkerligen dessa karlar fåfängt.

Skilsmässa.

Den 2 aug. 1900 reste familjen Lindberg till Shanghai för att därifrån resa hem för att hvila. Jämt en månad sednare reste min hustru jämte barnen i sällskap med familjen Lowe's till Chefoo. Undert. reste dagen efter (d. 3/9) ensam hem till Kiao chow. Swordsons hade rest dit några dagar förut.

Långt ifrån fred.

Staden hölls i styr af ett kompani tyska soldater, men landsbygden var orolig. Sin tan uppbrändes d. 6/9 och de kristna måste fly dels till Tsing tau och dels hit.

D. 15de i kinesernas åttonde månad (d. 8/9) skulle turen komma på vår stad. Tyskarne skingrade dock boxarne dess för innan de

trettioåtta fingo göra den sorgliga upptäckten att de voro ej odödliga för utländingarnes kulor. Efter detta gjordes inga försök att förstöra utländingarne o deras egendom i Kiaochow.

En stor slöjtning i Pingtu.

~~Mer än~~ En botareskola blef här om dagen omringad af kinesiska soldater i närheten af Pingtu. Mer än femtio botare sköts och sexton halshöggos.

Familjen åter hemma.

D. 6 Oktober 1900 hade jag åter glädjen att få hälsa min hustru och barnen välkomna åter till Kiaochow. Egron var dock ej med. Han hade, enligt öfverenskommelse lämnats kvar i Chefoo skola.

Orsak till tacksamhet.

Då många missionärer hade fått kläda blodig skjorta, hade våra lif sparats. Då andras egendom var förstörd, hade intet af vårt eller missionens skadats. Våra få kristna voro välbevarade och höllo tillsammans i kärlek och endrägt. Vi kunde åter för fullt hus höja korsets blodbestänkta fana för våra medvandrare mot evigheten. Faran syntes vara öfver. Mordängeln hade gått ett förbi. Familjen var åter förenad. Allt väl.

Tyskarnes framfart i Kaomi.

På grund af tyskarnes kinesernas förstörelseverk och ständiga anfall mot järnvägsanläggningen beslutade tyskarne i Oktober 1900

att sända soldater till Kaomi och
taga byfolket i närheten där i upp-
tuktelse. Fyra af fem af de upp-
roriska byarne förstördes af ka-
noneld och flera hundra perso-
ner dödades och tusentals blefvo
hemlösa. Undert. såg själf en
del af förödelsens styggelse
med egna ögon, då jag d. 24/10
reste till Kaomi för att se
hur "landet låg". Samma dag
sköts en af byarne i eld, så
att röken syntes vida omkring.
Hemkommen från Kaomi
möttes jag af telegrafisk under-
rättelse att

Egron var sjuk.

Följande dag måste jag därför
å bicycle resa till Chefoo. Men
detta var lättare sagdt än gjordt.
Många svåra boxaredistrikt mås-
te passeras. I det af detta blef
min bicycle sönderslagen. Efter

detta måste resten af vägen, 150 li, till-
ryggaläggas till fots. Allt gick dock bra
och till min glädje fann jag Egron
åtskilligt på bättringsvägen. Efter
nära en veckas uppehåll i Chefoo
företogs hemresan till — fots.

Jul- och Nyåret.

Vi hoppades att Egron skulle få
slippa ut ur sjukhuset för att i tid
kunna resa hem och "jula". Men
han måste i det stället stanna kvar.
Min hustru hade att sköta fru Sword-
son, som sakta tillfrisknade från
en långvarig sjukdom. Själf måste
jag dagen före Julaftonen följa
Mr Lowe till Pingtu för att hjälpa
de kristna därstädes att få litet
rättvisa i Yamen. De julklap-
par som voro ordrade från Amerika
hade genom oförutsedda hinder
blifvit försenade, så julen 1900
liknade icke mycket en jul i
vårt hem. Men en missionärs lott

är sällan medgångens- eller förlustens. Pliktens väg är dock den bästa, den lyckligaste. Och jag tror att hjärtat var gladt trots en del yttre små möjligheter.

Sekelskiftet.

Det var ingen vaknatt i ordets vanliga mening då vi skredo in på det nya århundradet, dock voro vi redan vid fyra tiden på morgonen ute, för att i mörker och smuts försöka taga oss fram till Kiaochow. Vi önskade nämligen öfverraska våra älsklingar där och så tidigt som möjligt önska dem "ett godt nytt år". Vid middagstiden anlände vi trötta och hungriga hem. Vi funno de våra församlade vid middagsbordet. Smutsiga som vi voro satte vi oss utan några vidare ceremonier ned och fingo

ett godt mål mat — det första på det nya århundradet.

Kapellet köpt.

D. 8 febr. 1901 afslutades köpet å det gamla kapellet. Priset var 450.000 K.C. Med stolt förnöjelse utropade br. Swordson då vi efter kontraktets skrifvande tillslöt kapelldörren: "Nu låser jag för första gången vårt eget kapell".

Kapellet nedrifvet.

Det gamla huset, som allt sedan vi började verksamhet i staden har användts som kapell, har mer än en gång visat sig vara både för litet och opraktiskt. Utan att ha mer än ett par hundra kronors kapital i kassan, och utan att veta om vi kunde få

hjälp hemifrån, beslutade vi oss för att bygga ett nytt i det gamlas ställe.

Det gamla kapellet nedrefs sålunda d. 25 Mars 1901. Både att rifva och bygga var mest en troshandling, enär som förut sagts, vi saknade penningar. Men Herren förmår att väcka

Offervillighet.

Från personer vi aldrig kunnat ana inflöt rätt ansenliga penningesummor för ändamålet. Litet hvar syntes villja gifva något. En del inbjödo vi genom lister att teckna sina bidrag, men en annan del bådo att få gifva. Vi kunde tydligen erfara att verket var Herrens.

Skolan

Flera barn ha i år anmält sig till inträde i vår skola än hvad lokalen kan rymma eller läraren kan undervisa. Elfva af, som vi hoppas, de bästa, ha blifvit inskrifna. Vårt hopp att den skulle tillväxa har blifvit uppfyldt. Nu hoppes att den skall gagna, ej heller komma på skam.

~~En stor dopförrättning.~~

~~Söndagen~~

Vi arresterade en tysk soldat.

Strax på det kinesiska nyåret (1901) blef Leo-ta-Koniang öfverfallen af tre tyska soldater och dragen in i ett kineshus i närheten af vårt kapell. Swordson i underst. grepo en af dem och förde den till löjtnanten. Han straffades, men det var nära att vi ock hade åkt i fällan för att ha lagt händer på honom. Kineserna lofvade dock att betala böterna i händelse vi hade blifvit ådömda några. Vi sluppo dock lyckligt och väl ifrån det hela — utan vidare åtal.

Ett lofvande fält:

Vår församlingsmedlem br. Wang i Ma-Ko-Choang har gjort ett godt verk ~~utfrå~~ i sin hembygd utpå västra landet. Han jämte några andra för ~~sak~~ evangelium intresserade ha hyresfritt upplåtit ett tre-kiens hus i Chang Ko-Choang som kapell med villkor att vi skola öppna regelbunden verksamhet där. Vi ha naturligtvis med glädje mottagit anbudet. Söndagen d. 7 sistlidne Apr. var bestämd för lokalens öppnande. Det föll på min lott att först resa dit. Men jag behöfde icke resa ensam. Br. J. W. Lowe fr. Pingtu och evangelist Kiang följde mig åt. Mycket folk var samladt och vi hade en mycket skön sabbat. — — —

En stor dopförrättning.

Söndagen d. 19 Maj 1901 var en stor högtidsdag för missionärerna och den lilla församlingen i Kiaochow. Vi fingo då nämligen döpa och vid Herrens bord välkomna aderton kinesiska syskon, hvilka förut hade aflagt en god bekännelse om sin tro och förtröstan på Gud. Af dessa voro fjorton män och fyra kvinnor — tre hustrur till de döpta männen.

Bland de döpta var en f. d. Taoistpräst. Han hade tjänat afgudarne i ungefär tjugo år, men i fjol sade han dem å templen föralltid farväl. Sina egna afgudar begrafde han. Nu är han landtbrukare och hvad som är bäst af allt — en Kristen.

Herren stadfäste honom och de öfriga syskonen i sin nåd och sanning!

Två blindas offer.

Har i dag (d. 19/5-01) fått mottaga 1.500 K. C. för kapellet af två blinda. En gaf 500 cash o den andra 1.000. Tror dessa penningar ~~vara~~ kunna förliknas vid "änkans skärf". Må mästarens utslag: "hvad hon (han) kunde, det gjorde hon (han)" kunna tillämpas på dem såväl som på oss alla!

En stor utmärkelse.

Torsdagen d. 23/5-01 bevisades mig den största ära, som har händt mig sedan jag kom till Kina. Stadens "grädda" hade nämligen beslutat att hedra mig med en "Shan yin pien" (= En god mans skylt.) Som nämnda dag under musik, fantåg och salut öfverlämnades af en kommitté bestående af trettio en af stadens Sio-tsái och Ku-zin. Omkring ett tusen nyfikna trängde sig in på gårdarne för att åse högtidligheterna. Sedan hvar och en af sie nämnda trettio en herrarne hade gifvit en djup böjning ("tsåa-i") först för "Pien" och sedan för mig, uppjhängdes skylten öfver gatporten och festkommittén intog middag. - Utom "Pien" skänktes mig ock två silkesbaner att upphängas inne rummen jämte en hel del andra större och mindre

presenter. Utmärkelsen var åtminstone från kinesisk synpunkt sett, lika storslagen som väntad. Kinesema gifva den ej till andra än sådana som hafva stor lärdom eller på annat sätt ha utmärkt sig.

Bekännelsemöte.

I dag (d. 14 Juli 1901) ha vi haft en arbetsam men salig dag. På förmiddagen öppnade evangelisten Kiang mötet med en kort predikan. Efter denna aflade fem bröder fr. västra landet en god bekännelse om sin tro och omvändelse. – Eftermiddagens möte öppnades med en kort predikan af br. Swordson hvarefter elfva personer (8 män och 3 kvinnor) aflade bekännelse. Af samtliga dopkandidater antogos tolf och fyra blefvo ombedda att vänta tills vidare. De antagna skola o. G. v. döpas i förening med kapellöppningen lördagen d. 20e dennes.

Herren välsigne dessa dyrköpta själar!

P.S. En broder aflade ytterligare bekännelse på onsdagsmötet och kommer döpas tillsammans med de tolf.

Kapellinvigningen

Dagarne d. 20, 21 och 22 Juli 190[illegible] voro betydelsefulla dagar för församl. i K. Den hade nämligen den förmånen att öppna sitt nybyggda kapell för offentlig predikan. Mötena som dagligen voro öfverfullt besökta af stora människomassor försiggingo efter följande program:

Lördagen

Kl. 3½-4 Helsningstal af J. A. R.
" ½5 Doppredikan af J. H. S.
" 5-6 Dopförrättning.

Söndagen

Kl. ½10-10 f.m. Bönemöte ledt af Evangel. Kiang.
" 10-11 Predikan af Rev. W. H. Sears
" 11-12 " " Swordson
" 3-4 e.m. " " Li S.S. Pingtu
" 4-5 " " " Yuan S.S. Kintan

Kl. 5-6 e.m. Brödsbrytelse ledt af J. A. R.

Måndag:

Kl. ½10-10 f.m. Bönemöte ledt af Sun S.S.
" 10-11 " Predikan af Han S.S. Sintz
" 11-12 " " " Rev. Sears
" 3-4 e.m. " " Yuan S.S.
" 4-5 " " " Li S.S.
" 5 " Afslutning.

P.S.

Som tillfälliga gäster hade vi ock Rev. J. W. Lowe fr. Pingtu och Rev. Greening fr. Chingchow närvarande. De ledde båda i bön.

Järnvägen till Kiaochow öppnades d. 22 maj 1901.

Järnvägen till Kaomi

Öppnades för allmän trafik Söndagen d. 8 September 1901. Till Chang-ling öppnades den den 1 dec. samma år.

Tredje dopet.

Söndagen d. 15 Sept. 1901 hade vi vår tredje dopförrättning för året. Tre män döptes. Herren bevara dem!

Fjärde dopet.

Söndagen d. 17 Nov. 1901 hade vi vår fjärde dopförrättning för året. Sju män döptes. Af dessa sju var dr Suns äldste son en, en fr Bao från Pó och två blinda.

Årskiftet.

Gud har sannerligen varit med oss under året 1901. Genom hans nåd ha vi blifvit i stånd att bygga ett nytt kapell till hvilket kineserna bidragit med i rundt tal 1.000 Kr. Folket har varit vänligt. Mötena väl besökta. 41 kineser, däraf 7 kvinnor, ha under året blifvit döpta och lagda till församlingen. Flera intresserade.

På västra landet ha bröderna hyresfritt upplåtit lokal och regelbunden verksamhet har fortgått. Frukter af arbetet ha ej uteblifvit i det att ett tjugutal blifvit döpta äfven där. Evangelisten Kiang har varit oss till stor hjälp i arbetet.

På samma gång vi ha stor orsak att tacka Gud för den framgång vi ha rönt under det flydda året, känna vi oss djupt behof af Herrens hjälp för det kommande året. Gud hjälp oss under år [illegible]!

Vår första begrafning.

Den 14 januari 1902 hade församl. sin första begrafning, då Yin S.S ~~från~~ Song ko Choang följdes till ~~sitt~~ sista hvilorum. Nio församlings-medlemmar jämte br. Swordson och undertecknad hade infunnit sig i sorgehuset. Som den dödes efterlefvande hade ~~till~~ hörsammat ~~den~~ bortgångnes sista önskan att ej följa de hedniska ceremonierna, fick begrafningen en fullt kristlig prägel.

Familjen Swordson hemrest.

Söndagen d. 13 april 1912 höll br. S. sin afskedspredikan i kapellet och dagen därefter höll församl. en liten enskild afskedsfäst för Syskonen Swordsons i gatkap. No. 2. Mötena voro lyckade och gjorde ett godt intryck. ~~Hem~~ På tisdagen d. 15de började den långa resan. Herren välsigne dem — tills vi möts igen.

Lindbergs återkomma.

Fredagen den 9 maj 1902 anlände familjen Lindbergs till Tsingtau. Dagen därpå fortsatte resan till Kiaochow. De första tre nätterna bodde de hos oss. Dagen efter deras ankomst till staden, söndagen d. 11 maj hade vi dop och brödsbrytelse. På måndagskvällen hade församl. enskild välkomstfäst för vännerna Lindbergs. I fronten brannen transparang med inskriptionen: "Pastor och fru Lindberg. Du gjorde väl att du kom". Herren välsigne deras utgång- och ingång ibland oss!

Dop.

Söndagen d. 11 maj 1892 hade vi vår första dopförrättning för året, då sex kinesbröder blefvo döpta. Herren hjälpe dem att vara trogna fud intill ändan!

Dop.

Söndagen d. 6 juli 1902 hade församlingen sin 2dra dopförrättning under året då fem kinesbröder döptes.

Öfversvämning

Den 19 juli 1902 var en kritisk dag för Kiao Chow stad. Under hela efternatten hällregnade det och för den blef en olyckslig öfversvämning

i större delen af staden. Wattenståndet
4 á 5 fam
var högre än år 1896. Hos Lindt
gick vattnet åter öfver golfven.
Flera människor blefvo hemlösa
ute i staden och många dödades
under ruinerna af sina egna
hus och andra drunknade.
Järnvägen blef förstörd och
all trafik å densamma stäng-
des under 8 dagar. Posten
måste tagas öfver sjön.

"North-China Daily News"

EXTRA.

SHANGHAI, 8th July, 1902. 2.30 p.m.

SAD FATALITY AT CHEFOO.

With reference to the sad fatality at Chefoo as announced in our two telegrams published this morning, the subjoined additional information has been kindly handed to us by the Rev. J. W. Stevenson.

The following information reached the China Inland Mission from Chefoo.

On Sunday, all the teachers and scholars in the Boys' School partook of chicken pie at tiffin. One pie appears to have been bad, which resulted in twelve cases of ptomaine poisoning. The teachers again partook of one of the same pies in the evening without any bad result. It is with the most profound sorrow we learn that, up to 9 o'clock this morning, ten boys had succumbed. Their names are as follows:—

Gershom Broomhall
Nicholas Gray
Norman Gray Owen
Stewart Kay
Claude Hartwell
Ellsworth R. Fitch
Marit Sandstedt
Howard Fishe
Herbert Parry
Norman Whitfield

Other two boys are now seriously ill, viz, Frank Parry and Hugh Gray Owen.

Later.
Chefoo, 1.10 p.m.

F. W. H. Momsen and Hugh Gray Owen passed away.

Kolera-"Nyår"

Under sommaren 1902 utbröt Koleraepedemi efter floden (öfversvämningen). För att narra guden firade kineserna då sitt Nyår den första dagen i sjunde månaden (d. 4 aug.). Man ville med detta nyårsfirande nämligen hafva sagt så mycket som: "Det är icke tiden för koleran just nu". Guden lät sig emellertid icke bedragas så lätt. På själfva "Nyårsdagen" sages nämligen icke mindre än fjorton personer ha dött.

Till Chefoo-Skola.

Den 31 aug 1902 anträddes resan i sällskap med Egron och Oscar till skolan i Chefoo hvarest Oscar skulle börja sin första termin.

Må Guds välsignelse hvila öfver de små ensamma gossarne!

Dop.

Den 7 sept. hade vi vår 3^dje^ dopförrättning för året då sex kinesbröder döptes.

Dop.

Den 26 okt. 1902 hade församl. i Kiachow sitt 4de dop för kalenderåret, då fem personer — fyra män och en kvinna — döptes.

"Association".

Den 30 okt. 1902 började den s.k. association eller kinesiska konferensen som årligen afhålles af de i östra Shantung boende baptisterna. Denna gång hölls den i vårt kapell i Kiaochow. Mötet var talrikt besökt af

både kineser och utländingar.

De fyra frågor som diskuterades fingo praktiska svar. Frågorna voro:

1: Huru böra församlingsmedl. förhålla sig vid bröllopp och begrafningar i [illegible] familjen?

2: Huru uppmuntra församlingsmedlemmar att underhålla infödda pastorer?

3: Hvarför praktisera baptisterna slutan kommunion?

4/ Huru förmå församlingsmedlem. att ej binda kvinnornas fötter?

Predikningarna voro uppbyggliga och den bästa anden förspordes i det hela. Äran tillkomme Gud!

Nov. 1902.

Första kinesiska bröllop - Lo d. y. - i Kiaochow kapell. Undert. tjänstgjorde som präst.

Årskifte

1903.

Åter ett år bakom oss! Ännu ett framför oss! - Förlåt hvad jag brutit under det flydda! Hjälp mig att tjäna dig bättre under det kommande!

En ny "Shan yin-pien".

En ny "God mans skylt" öfverlämnades till mig i jan. 1903 af f.d. mandarinen Chan an-pang, Silfversmeden Li och rådman Su.

I april 1903

påbörjades den första insamlingen för ett kapell i Ma-ko-Choang.

Ett viktigt bref.

Den 4 maj 1903 anlände bref från Kommitténs sekret. pastor Lindbl. som befullmäktigade oss att öppna Chu-Chiang som vår andra missionsstation. Vännerna Lindberg fingo uppdrag att flytta dit.

Såsom Hiskia fordom framlade det bref, som han hade fått från den assyriska konungen, för Herren så villja ock vi göra med detta. Öppne han både hus och hjärtan för sina tjänare och för det budskap de ha att förkunna i Chu-Chiang!

Dop.

Vår första dopförrättning under år 1903 hölls d. 3 maj. Endast en kinesbroder döptes.

En son till i familjen

Den 14 juli 1903 föddes oss ännu en son. Vi kalla honom Eerik Arthur. Gud välsigne honom!

Skollof.

D. 28 juli upplöstes härvarande kinesskola (gosskolan) för en månads sommarlof.

Dop.

Vår andra dopförrättning för år 1903 ägde rum d. 26 juli. Två kvinnor döptes.—

Dop

Det tredje dopet för 1903 hölls d. 28 sept. där en man och två kvinnor döptes.

Flickskolan började med 4 elever i huset d. 21 sept. 1903

Swordsons och Edéns

anlände till Kiaochow d. 5 dec. 1903 och i följande dag hölls en välbesökt välkomstfest för dem i kapellet.

Ett skolhus

för goss- och flickskolan köptes här i Kiaochow d. 26 dec. 1903.

Hus i Chucheng

köptes d. 24 dec. 1903. Swordson och undert. fick utan borgen låna första utbetalningssumman — 2.000 "tiao" — af en köpman i Kiaochow. Då julstöket var öfver och banken i Tsingtau åter öppnades återbetalades penningarne.